IPv6-foredrag

Pent brukt 19-åring

Trond Endrestøl

Fagskolen Innlandet, IT-avdelingen

10. mai 2015

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

ξ

10. mai 2015

1

Foredragets filer II

- Foredraget er mekka ved hjelp av GNU Emacs, AUCTEX, pdfTEX fra MiKTEX, LATEX-dokumentklassa beamer, Dia, GIMP, Inkscape, Wireshark, Subversion, TortoiseSVN og Adobe Reader
- Hovedfila bærer denne identifikasjonen:

\$Ximalas: trunk/ipv6-foredrag.tex 151 2015-05-10
19:44:07Z trond \$

- Driverfila for denne PDF-fila bærer denne identifikasjonen: \$Ximalas: trunk/ipv6-foredrag.handout.4on1.tex 78 2013-12-04 09:53:24Z trond \$
- Copyright © 2015 Trond Endrestøl
- Dette verket er lisensiert med: Creative Commons, Navngivelse-DelPåSammeVilkår 3.0 Norge (CC BY-SA 3.0)

Foredragets filer I

- Filene til foredraget er tilgjengelig gjennom:
 - Subversion: svn co svn://svn.ximalas.info/ipv6-foredrag
 - Web: svnweb.ximalas.info/ipv6-foredrag
 - Begge metodene er tilgjengelig med både IPv4 og IPv6
- ipv6-foredrag.foredrag.pdf vises på lerretet
- ipv6-foredrag.handout.pdf er mye bedre for publikum å se på egenhånd
- ipv6-foredrag.handout.2on1.pdf og ipv6-foredrag.handout.4on1.pdf er begge velegnet til utskrift
- *.169.pdf-filene er i 16:9-format
- *.1610.pdf-filene er i 16:10-format

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 2 / 195

Oversikt av hele foredraget

Del 1: Kort om IPv6

- 1 Hva er IPv6?
- 2 Antall adresser
- 3 Hvorfor trenger vi IPv6?
- 4 Hvorfor brukes ikke IPv6?
- 5 Andre nyttige ting ved IPv6
- 6 IPv6 ved Fagskolen Innlandet
- IPv6 andre steder i Norge
- 8 IPv6 i utlandet
- Google Chrome og IPvFoo
- Mozilla Firefox og IPvFox

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 3 / 195 T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 4 / 1

Oversikt av hele foredraget

Del 2: IPv6-header

- IPv6-header
 - Flow Label
- Utvidelsesheadere
 - Hop-by-hop Options Header
 - Destination Options Header
 - Routing Header
 - Fragment Header
 - Authentication Header
 - Encapsulating Security Payload
 - Mobility Header

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015 5 / 195

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015

FAGSKOLEN INNLANDET 6 / 195

Oversikt av hele foredraget

Del 4: Grunnleggende om adresser

- 15 Grunnleggende om adresser
- 16 Adressedemo
- MAC-48-adresser
- 18 Modda IEEE EUI-64-format
- Manuell grensesnittidentifikator
- 20 Tilfeldig grensesnittidentifikator
- 2 Spesialadresser
- Duplicate Address Detection DAD

Oversikt av hele foredraget

Del 3: IPv6 over Ethernet

13 IPv6 over Ethernet

1 IPv6 over andre lag-2-typer

Oversikt av hele foredraget

Del 5: Adressetyper

- 23 Adressetyper
- 24 Link-local-adresser
- Site-local-adresser
- 26 Offentlige unicast-adresser
- 27 Unike, lokale, aggregerbare adresser
- 28 Anycast-adresser
- 29 Multicast-adresser

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 8 / 195

Oversikt av hele foredraget Del 6: DNS

30 AAAA og PTR

31 A6

Oversikt av hele foredraget

Del 8: Neighbor Discovery

- 47 Router Solicitation
- 48 Router Advertisement
- 49 Neighbor Solicitation
- 50 Neighbor Advertisement
- 61 Redirect

Oversikt av hele foredraget

Del 7: ICMPv6

- 32 ICMPv6
- 33 Multicast Listener Discovery
- 34 Neighbor Discovery
- 35 Router Renumbering
- 36 Node Information
- 37 Inverse Neighbor Discovery
- 38 Version 2 Multicast Listener Report
- 39 Mobile IPv6
- 40 SEcure Neighbor Discovery (SEND)
- 41 Experimental Mobility Type
- 42 Multicast Router Discovery
- 43 FMIPv6
- 44 RPL Control Message
- 45 ILNPv6 Locator Update Message
- 46 Duplicate Address

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015

10 / 195

Oversikt av hele foredraget Del 9: DHCPv6

- 62 DHCPv6
- 63 Meldinger
- 54 DHCP Unique Identifier
- 55 Identity association
- 56 Identity association identifier

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 11 / 195 T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015

Oversikt av hele foredraget

Del 10: Avansert multicast

67 Multicastflaggene

58 Når T er satt til 1

69 Når PT er satt til 11

60 Når RPT er satt til 111

10. mai 2015 13 / 195 T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag

Oversikt av hele foredraget Del 12: Noen RFC-er om IPv6

63 Noen RFC-er om IPv6

Oversikt av hele foredraget

Del 11: Konfigurasjon av IPv6

- IPv6-unicast-routing
- IPv6-multicast-routing
- ACL-er
- DHCPv6
- Sperre for fremmed routerannonsering
- Sperre for falske DHCPv6-servere
- Kombinert ACL for kantporter

IPv6-foredrag T. Endrestøl (FSI/IT) 10. mai 2015 14 / 195

Del I

Kort om IPv6

IPv6-foredrag

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 15 / 195 T. Endrestøl (FSI/IT)

10. mai 2015

Oversikt over del 1: Kort om IPv6

- Hva er IPv6?
- Antall adresser
- Hvorfor trenger vi IPv6?
- Hvorfor brukes ikke IPv6?
- 6 Andre nyttige ting ved IPv6
- IPv6 ved Fagskolen Innlandet
- IPv6 andre steder i Norge
- IPv6 i utlandet
- Google Chrome og IPvFoo
- Mozilla Firefox og IPvFox

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015

17 / 195

Kort om IPv6

Antall adresser

- Totalt antall IPv6-adresser:
- $2^{128} = 340.282.366.920.938.463.463.374.607.431.768.211.456$
- Bare 1/8 kan brukes til offentlige unicast-adresser:
- \bullet 2¹²⁵ = 42.535.295.865.117.307.932.921.825.928.971.026.432
- Fortsatt er det mange flere IPv6-unicast-adresser enn det er IPv4-adresser:
- $^{\circ}$ 232 =

4.294.967.296

- Mindre enn 3.702.258.432 IPv4-adresser kan bli brukt som offentlige IPv4-unicast-adresser
- Se Tronds utregning fra juli 2012: http://ximalas.info/2012/07/ 20/how-many-ipv4-addresses-are-there/

Kort om IPv6

Hva er IPv6?

- En lag-3-protokoll ment å erstatte IPv4
- Har eksistert siden desember 1995, først spesifisert i RFC 1883
- Enkel grunnheader med fast lengde
- Flere utvidelsesheadere, riktig rekkefølge er viktig
- 128-bit adresser
- Ny versjon av ICMP: ICMPv6
- ARP og RARP for IPv6 er en del av ICMPv6
 - Ikke nødvendig med ekstra lim for adressene i lagene 2 og 3
- Ny versjon av DHCP: DHCPv6
- Automatisk adressekonfigurasjon uten bruk av DHCPv6

T. Endrestøl (FSI/IT)

Kort om IPv6

Hvorfor trenger vi IPv6?

- Mobilmarkedet viser en enorm vekst: smarttelefoner, nettbrett m.m.
- Verden går tom for offentlige IPv4-adresser
- «IPokalypsen» er her!
- IANA gikk tom 3. februar 2011
- 3 av 5 RIR-er er tomme:
 - APNIC gikk tom 19. april 2011
 - RIPE gikk tom 14. september 2012
 - LACNIC gikk tom 10. juni 2014
- Dersom disse to RIR-ene oppfører seg pent:
 - ARIN kan holde på til 13. juli 2015
 - AFRINIC kan holde på til 13. februar 2019(!)

20 / 195

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 19 / 195

Hvorfor brukes ikke IPv6?

- Markedskreftene bestemmer
- Mange inntar en «vente-og-se»-holdning
- Store og mellomstore selskaper:
 - Kjøper opp små selskaper og hamstrer IPv4-blokker
 - Kjøper IPv4-blokker på ettermarkedet/konkursbo:
 - Microsoft \$7,5 mill. \rightarrow Nortel \rightarrow Microsoft + 666.624 IPv4-adresser
 - Altibox \$1,3 mill. \rightarrow ? \rightarrow Altibox + 130.000 IPv4-adresser
 - Prisen for brukte IPv4-adresser har gått ned fra \$11,25/adresse til \$10/adresse

Kort om IPv6

Andre nyttige ting ved IPv6

- Hierarkisk adressestruktur
- Enklere planlegging av subnett sammenlignet med IPv4
 - De fleste IPv6-subnett bruker et 64-bit prefiks
 - Autokonfigurasjon krever et 64-bit prefiks
 - Fast prefikslengde på 64 bit er ikke et absolutt krav
 - DHCPv6 eller manuell konfigurasjon brukes når prefikslengda er ulik 64 bit

Hvorfor brukes ikke IPv6?

- Telebransjen satser fortsatt hardt på IPv4:
 - (Edge) NAT i CPE
 (RFC 1631)
 Carrier-Grade NAT i stamnett
 (RFC 6264)
 - Shared Address Space etter behov i stamnett (100.64.0.0/10) (RFC 6598)
- Glem det!
- Ende-til-ende-konnektivitet oppnås best uten noen former for adresseoversettelse
- Før eller siden blir CGN for kostbart og komplisert å vedlikeholde
 - CGN gjør det mer komplisert å spore abonnenter
- 3G og 4G/LTE klarer kanskje å øke IPv6-presset (RFC 6459)
- IPv6 er det eneste tilgjengelige og realistiske alternativet til IPv4

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 22 / 195

Kort om IPv6

Andre nyttige ting ved IPv6

- Kortere rutingtabeller
 - Uninett annonserer disse IPv4-subnettene med BGP:

• 78.91.0.0/16,	128.39.0.0/16,	129.177.0.0/16,
129.240.0.0/15,	129.242.0.0/16,	144.164.0.0/16,
151.157.0.0/16,	152.94.0.0/16,	156.116.0.0/16,
157.249.0.0/16,	158.36.0.0/14,	161.4.0.0/16,
193.156.0.0/15,	192.111.33.0/24,	192.133.32.0/24,
	192.146.238.0/23	

- Uninett trenger bare å annonsere dette IPv6-prefikset:
- 2001:700::/32

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 23 / 195

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

Andre nyttige ting ved IPv6

- Sjekksum er overlatt til høyere og lavere lag
- Fragmentering skal gjøres hos avsender, og ikke underveis
 - Avsender må sjekke veien lengre fremme og måle smaleste krøttersti
 - Path Maximum Transmission Unit Discovery (Path MTU, PMTUD)
- IPsec ble spesifisert som en del av IPv6
 - Finnes også for IPv4
 - Må konfigureres før den begynner å virke
 - Tilbyr:
 - Kryptert overføring (ESP), og/eller
 - Bekreftelse av avsenders identitet og beskyttelse mot gjentakelse («replay») (AH)
 - Ble omgjort fra krav til anbefaling for IPv6 av RFC 6434

. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 25 / 195

Kort om IPv6

IPv6 ved Fagskolen Innlandet

- 6. september 2006: IPv6-linknettet 2001:700:0:11D::/64 ble aktivert mellom HiG/Uninett og FSI
 - 2001:700:0:11D::1 ble brukt ved HiG
 - 2001:700:0:11D::2 ble brukt ved FSI
- Samme dag ble IPv6 innført for FSI-VLAN-ene 20, 30, 70 og 80:
 - FSI-VLAN 20: 2001:700:1100:1::/64 (vtre servernett) • FSI-VLAN 30: 2001:700:1100:2::/64 (indre servernett)
 - FSI-VLAN 70: 2001:700:1100:3::/64 (IT-kontornett) • FSI-VLAN 80: 2001:700:1100:4::/64 (IT-lekenett)
- Andre FSI-VLAN fikk IPv6 i ukene og månedene etterpå
- Sommeren 2007: Genererte og frivillig registrerte ULA-serien FD5C:14CF:C300::/48
 - Brukes i FSI-VLAN for internt bruk
 - Fikk første HP-skriver med IPv6-støtte og ville bruke IPv6
 - Noen år senere: IPv6-adresser på kantswitchene med Cisco IOS 12.2(40)SE

Kort om IPv6

IPv6 ved Fagskolen Innlandet

- 1994: Tildelt 128.39.174.0/24 av Uninett
- 1. juni 2005: Ny IT-ansvarlig, yours truly
- Høsten 2005: Fikk reservert IPv4-serien 128.39.172.0/23
- Påska 2006: Fikk reservert IPv6-serien 2001:700:1100::/48
- Før og etter pinsehelga 2006: Fiberlinjer fra serverrommet og til sentrale punkter i hver etasje i hovedbygningen
- Sommeren 2006: Nytt Cisco-gear som Catalyst 3560G og 2960 (Cisco IOS 12.2(25)SEB4)
 - 128.39.46.8/30 ble linknettet mellom HiG/Uninett og FSI
 - 128.39.46.9 ble brukt ved HiG
 - 128.39.46.10 ble brukt ved FSI
 - 128.39.174.0/24 ble delt opp i flere subnett og satt opp som servernett og ansattnett, m.m.
 - 128.39.172.0/24 ble delt opp i flere subnett og satt opp som nett for datalab
 - 128.39.173.0/24 ble satt opp for inntil 252 IPv4-klienter på tradical studentnett

T. Endrestøl (FSI/IT)

10. mai 2015

Kort om IPv6

IPv6 ved Fagskolen Innlandet

- Høsten 2010: Enda en IPv4-serie ble innført: 128.39.194.0/24
 - 128.39.194.0/24 brukes til datalab med samme subnetting (inndeling) som den gamle 128.39.172.0/24-serien hadde i 2006
 - 128.39.172.0/23 brukes nå for inntil 508 IPv4-klienter på trådløst studentnett
- Våren 2014: Tok i bruk nye linknett fordi fig-gsw.fig.ol.no ble tilkoblet gjovik-gw1.uninett.no
 - IPv4-linknett: 128.39.70.168/30
 - 128.39.70.169 brukes ved HiG
 - 128.39.70.170 brukes ved FSI
 - IPv6-linknett: 2001:700:0:8074::/64
 - 2001:700:0:8074::1 brukes ved HiG
 - 2001:700:0:8074::2 brukes ved FSI
- Vinteren 2015: La om datalabseriene, siden antallet av datalab er skikkelig knøttete FAGSKOLEN IN N L A N D E T

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 27 / 195 28 / 195

IPv6 ved Fagskolen Innlandet

- I dag er de fleste brukere ved FSI kasta over i nettet til Oppland fylkeskommune (OFK)
- Dette skjedde etter ombygginga av skolen i 2011–2012
- Andreklasse data er velsigna med å kunne velge mellom FSI- og OFK-nettene
- Andreklasse data velger som regel det f\u00farstnevnte, vanligvis FSI-VLAN 40 som tilbyr 128.39.194.0/26 og 2001:700:1100:8001::/64
- Førsteklasse data ønsker det samme tilbudet; så vi får se ...

29 / 195

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015

Kort om IPv6

IPv6 andre steder i Norge

- Mesteparten av Uninett og deres kunder bruker IPv6
- Oppland FK har ingen planer om å innføre IPv6
- Hordaland FK har satt en IPv6-adresse på webserveren deres, 2a02:20a0:0:3::81:130
- Vest-Agder FK har også satt en IPv6-adresse på webserveren deres,
 2001:67c:28ac:1::2
- Nasjonal kommunikasjonsmyndighet har satt en IPv6-adresse på webserveren deres, 2a02:228:105:d000::10
- VG tok IPv6 i bruk i 2010, 2001:67c:21e0::16
- Amedia AS' (tidl. A-pressen) mange (nett)aviser ble tilgjengelig med IPv6 samtidig med VG

Kort om IPv6

IPv6 ved Fagskolen Innlandet

- Alle FSI-VLAN har både IPv4- og IPv6-adresser (dual-stack)
- FSI-VLAN med offentlige IPv4-adresser, bruker offentlige IPv6-adresser fra 2001:700:1100::/48-serien
- FSI-VLAN med private IPv4-adresser (RFC 1918), bruker private IPv6-adresser fra FD5C:14CF:C300::/48-serien
- Private adresser brukes for alt utstyr som ikke har behov for internettforbindelse:
 - Switcher
 - Med unntak av kjerneswitchen som er L3-router for nettverket ved FSI
 - Gammel WLAN-kontroller (AIR-WLC4402-25-K9) og gamle basestasjoner (AIR-LAP1231G-E-K9)
 - Den nyeste WLAN-kontrolleren (AIR-CT5508-K9) og de nyere basestasjonene (AIR-LAP1242AG-E-K9) er dytta inn i OFK-nettet
 - UPS-er
 - Skrivere
 - VPN-klienter

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015

Kort om IPv6

IPv6 i utlandet

- World IPv6 Day, 8. juni 2011
 - Målet var å teste IPv6 i 24 timer
 - Mer enn 400 deltakere
 - AOL, Akamai Technologies, BBC, Cisco, Comcast, Facebook, Google, Huawei, Juniper Networks, Limelight Networks, Mapquest, Mastercard, Microsoft, T-Online, Telmex, US Department of Commerce, Vonage, Yahoo, Yandex, YouTube og . . .
- World IPv6 Launch, 6. juni 2012
 - Denne dagen ble IPv6 slått på for alltid

IPv6 i utlandet

• Facebook er tilgjengelig med IPv6

• 2a03:2880:2130:cf05:face:b00c:0:1 og

• 2a03:2880:2110:df07:face:b00c:0:1

• Google er tilgjengelig med IPv6

• 2a00:1450:400c:c00::5e, • 2a00:1450:400c:c00::8a og • 2a00:1450:4010:c04::63

LinkedIn er tilgjengelig med IPv6

• 2620:109:c007:102::5be1:f881

Snapchat er tilgjengelig med IPv6

• 2a00:1450:400c:c00::79

Γ. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 33 / 195

10. mai 2015

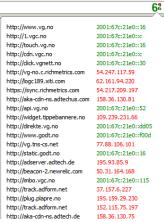
Kort om IPv6

Mozilla Firefox og IPvFox

• IPvFox gjør det samme for Mozilla Firefox som IPvFoo gjør for Google Chrome

IPv6-foredrag

• Her er enda et eksempel fra http://vg.no/:

. Endrestøl (FSI/IT)

35 / 195

10. mai 2015

Kort om IPv6

Google Chrome og IPvFoo

- IPvFoo for Google Chrome lar deg se hvilke IP-adresser som innholdet ble hentet fra
- Her er et eksempel fra http://vg.no/:

ⅎ	www.vg.no	2001:67c:21e0::16
ⅎ	1.vgc.no	2001:67c:21e0::c
	ajax.googleapis.com	2a00:1450:400c:c05::5f
	api.vg.no	2001:67c:21e0::52
ⅎ	cdn.rikstoto.no	138.91.53.43
■	cdn.vgc.no	2001:67c:21e0::c
₽	click.vgnett.no	2001:67c:21e0::30
	direkte.vg.no	2001:67c:21e0::dd05
ⅎ	imbo.vgc.no	2001:67c:21e0::115
■	imbo.vgtv.no	2001:67c:21e0::207
a	pbs.twimg.com	199.96.57.7
ⅎ	rikstototest1cdn.cloudapp.net	191.235.131.145
ⅎ	static.godt.no	2001:67c:21e0::16
■	touch.vg.no	2001:67c:21e0::16
	vgc.no	2001:67c:21e0::c
 ■	widget.tippebannere.no	109.239.231.66
 ■	www.godt.no	2001:67c:21e0::f00d

34 / 195

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015

Del II

IPv6-header

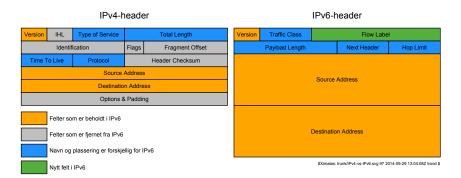
Oversikt over del 2: IPv6-header I

- IPv6-header
 - Flow Label
- Utvidelsesheadere
 - Hop-by-hop Options Header
 - Destination Options Header
 - Routing Header
 - Fragment Header
 - Authentication Header
 - Encapsulating Security Payload
 - Mobility Header

F. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 37 / 195

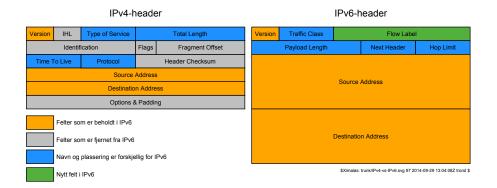
IPv6-header

- IPv6-headeren er dobbelt så stor som IPv4-headeren (40/20 oktetter)
- IPv6-headeren har færre felter enn IPv4-headeren
- De utelatte feltene er i stor grad flyttet over til egne utvidelsesheadere

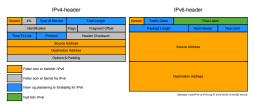

IPv6-header

IPv6-header

- Versjonsfeltet (4 bit) settes til 0110
- Traffic Class (8 bit) er det samme som Type of Service i IPv4
- Flow Label (20 bit) er et nytt felt, se neste slide
- Payload Length (16 bit) er det samme som Total Length i IPv4

- Next Header (8 bit) er det samme som Protocol i IPv4
- Hop Limit (8 bit) er det samme som Time To Live i IPv4
- Avsender og mottaker er 128-bit IPv6-adresser
- IPv4-feltene Internet Header Length (IHL), Identification, Flags, Fragment Offset, Header Checksum, Options og Padding, er enten fjernet for godt eller flyttet til egne utvidelsesheadere

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 39 / 195 T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 40 / 195

IPv6-header

Flow Label

- Flow Label-feltet kan brukes av sanntidsapplikasjoner
- Flow Label-verdien angir pakker som tilhører samme sesjon
- Routere bør videresende pakker med samme verdi i Flow Label-feltet fra samme avsender på samme grensesnitt, slik at rekkefølgen bevares
- Verdien 0 (null) brukes for individuelle pakker
- Routere bør videresende pakker med 0 i Flow Label-feltet fra samme avsender på samme grensesnitt, slik at rekkefølgen bevares
- Tilfeldig valgte verdier brukes for pakker som hører sammen
- Flow Label-feltet kan også brukes til å smugle data sammen med legitim trafikk, eller merke slik trafikk, se avsnitt 6.1 i RFC 6437
- Se RFC 2460, RFC 3595, RFC 6294, RFC 6436 og RFC 6437

Utvidelsesheadere

Hop-by-hop Options Header

- Protokollnummer: 0
- Hop-by-hop Options Header må komme før andre Options Headere og før payload
- Alle ledd bør undersøke Hop-by-hop Options Header og dens innhold
- Høyhastighetsroutere vil enten ignorere H-b-H eller la en saktegående routingprosess ta seg av slike pakker

Utvidelsesheadere

- Utvidelsesheaderne finnes i stort antall:
 - 4 Hop-by-hop Options Header
 - ② Destination Options Header
 - 8 Routing Header
 - Fragment Header
 - Section Authentication Header
 - 6 Encapsulating Security Payload
 - Mobility Header
- Se RFC 2460, RFC 4302, RFC 4303, RFC 6275 og RFC 7045

Utvidelsesheadere

Hop-by-hop Options Header

- Valgene Pad1 og PadN er definert i RFC 2460
- Andre valg: Jumbo Payload (RFC 2675), RPL Option (RFC 6553), Tunnel Encapsulation Limit (RFC 2473), Router Alert (RFC 2711), Quick-Start (RFC 4782), CALIPSO (RFC 5570), SMF_DPD (RFC 6621), Home Address (RFC 6275), ILNP nonce (RFC 6744), Line-Identification Option (RFC 6788), IP DFF (RFC 6971)
- Ref.: http://www.iana.org/assignments/ipv6-parameters/ ipv6-parameters.xhtml

FAGSKOLEN *

Utvidelsesheadere

Destination Options Header

Protokollnummer: 60

Utvidelsesheadere

Fragment Header

Protokollnummer: 44

Utvidelsesheadere

Routing Header

Protokollnummer: 43

Utvidelsesheadere

Authentication Header

Protokollnummer: 51

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 47 / 195

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015

48 / 195

Utvidelsesheadere

Encapsulating Security Payload

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 Security Parameters Index (SPI) Sequence Number Payload Data* (variable) Padding (0-255 bytes) | Pad Length | Next Header | Integrity Check Value-ICV (variable)

Protokollnummer: 50

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 49 / 195

Del III

IPv6 over Ethernet

Utvidelsesheadere

Mobility Header

| Payload Proto | Header Len | MH Type | Reserved | Checksum Message Data

Protokollnummer: 135

IPv6-foredrag 10. mai 2015 50 / 195

Oversikt over del 3: IPv6 over Ethernet I

IPv6 over Ethernet

IPv6 over andre lag-2-typer

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 51 / 195 T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015 52 / 195

IPv6 over Ethernet

- RFC 2464 definerer frameformatet for IPv6-datagrammer over Ethernet
- IPv6-datagrammer fraktes i standard Ethernetformat, RFC 894
 - Først angis mottakerens MAC-48-adresse
 - Deretter angis avsenders MAC-48-adresse
 - Frametypen settes til 86DD (heksadesimalt)
 - Deretter følger IPv6-header og resten av datagrammet
- Standard MTU for IPv6 over Ethernet er 1500 oktetter
- Minste tillatte MTU for IPv6 er 1280 oktetter
- Er største tilgjengelige MTU mindre enn 1280 oktetter, så må lagene under IPv6 sørge for fragmentering og sammensetting av IPv6-datagrammene (RFC 2460)

IPv6 over andre lag-2-typer

- FDDI: RFC 2467
- Token Ring: RFC 2470
- Non-Broadcast Multiple Access (NBMA) networks: RFC 2491
- ATM: RFC 2492
- ARCnet: RFC 2497
- Frame Relay: RFC 2590
- IEEE 1394 (FireWire): RFC 3146
- Low-Power Wireless Personal Area Networks (6LoWPAN): RFC 4919
- Point-to-point protocol (PPP): RFC 5072
- Brevduer: RFC 6214, basert på RFC 1149

IPv6 over Ethernet

Programmet Wireshark fremstilte følgende lag-2-informasjon om en utsendt IPv6-pakke:

```
Ethernet II, Src: AsustekC_f2:72:40 (00:26:18:f2:72:40), Dst: Cisco_77:14:57 (00:17:e0:77:14:57)

Destination: Cisco_77:14:57 (00:17:e0:77:14:57)

Address: Cisco_77:14:57 (00:17:e0:77:14:57)

.....0 ..... = LG bit: Globally unique address (factory default)

.....0 ..... = IG bit: Individual address (unicast)

Source: AsustekC_f2:72:40 (00:26:18:f2:72:40)

Address: AsustekC_f2:72:40 (00:26:18:f2:72:40)

.....0 ..... = LG bit: Globally unique address (factory default)

.....0 ..... = LG bit: Globally unique address (factory default)

Type: IPv6 (0x86dd)
```

- Presentert som heksadesimale oktetter/byter:
- 00 17 E0 77 14 57 00 26 18 F2 72 40 86 DD
 - 00 17 E0 77 14 57 er MAC-48-adressa til mottakeren, routeren
 - 00 26 18 F2 72 40 er MAC-48-adressa til avsenderen, klienten
 - 86 DD angir at et IPv6-datagram følger etter i lag 3

Del IV

Grunnleggende om adresser

 T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 56 / 195

Oversikt over del 4: Grunnleggende om adresser I

- Grunnleggende om adresser
- 16 Adressedemo
- MAC-48-adresser
- Modda IEEE EUI-64-format
- Manuell grensesnittidentifikator
- Tilfeldig grensesnittidentifikator
- 21 Spesialadresser
- Duplicate Address Detection DAD

. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015

57 / 195

Grunnleggende om adresser

Adressedemo

Uninett:

2001:0700:0000:0000:0000:0000:0000:0000

FSI:

2001:0700:1100:0000:0000:0000:0000:0000

IT-avdelingen@FSI:

2001:0700:1100:0003:0000:0000:0000:0000

Tronds D531 i IT-avdelingen@FSI:

2001:0700:1100:0003:0221:70FF:FE73:686E

Grunnleggende om adresser

- 128 bit
- Heksadesimal notasjon
- 16 og 16 bit grupperes og skilles med kolon
- Ledende nuller kan sløyfes
- To eller flere sammenhengende 16-bitblokker med nuller kan slås sammen til :: (dobbelkolon), bare én gang pr. adresse
- Prefikslengde angis ved å sette på en skråstrek og oppgi riktig antall av signifikante bit fra venstre mot høyre i adressa
 - Dette er helt likt CIDR-notasjon for IPv4 (RFC 4632)

Γ. Endrestøl (FSI/IT)

Grunnleggende om adresser

Adressedemo: Hierarkisk struktur

Uninett:

2001:0700:0000:0000:0000:0000:0000:0000

FSI:

2001:0700:1100:0000:0000:0000:0000:0000

IT-avdelingen@FSI:

2001:0700:1100:0003:0000:0000:0000:0000

Tronds D531 i IT-avdelingen@FSI:

2001:0700:1100:0003:0221:70FF:FE73:686E

IPv6-foredrag

60 / 195

Γ. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 59 / 195 T. Endrestøl (FSI/IT)

10. mai 2015

Adressedemo: La oss forenkle adressene

Uninett:

2001:0700:0000:0000:0000:0000:0000:0000

FSI:

2001:0700:1100:0000:0000:0000:0000:0000

IT-avdelingen@FSI:

2001:0700:1100:0003:0000:0000:0000:0000

Tronds D531 i IT-avdelingen@FSI:

2001:0700:1100:0003:0221:70FF:FE73:686E

Γ. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015

61 / 195

Grunnleggende om adresser

Adressedemo: Fjernet ledende nuller

Uninett:

2001:700:0:0:0:0:0:0

FSI:

2001:700:1100:0:0:0:0:0

IT-avdelingen@FSI:

2001:700:1100:3:0:0:0:0

• Tronds D531 i IT-avdelingen@FSI:

2001:700:1100:3:221:70FF:FE73:686E

Grunnleggende om adresser

Adressedemo: Ledende nuller

Uninett:

2001:0700:0000:0000:0000:0000:0000:0000

FSI:

2001:0700:1100:0000:0000:0000:0000:0000

• IT-avdelingen@FSI:

2001:0700:1100:0003:0000:0000:0000:0000

Tronds D531 i IT-avdelingen@FSI:

2001:0700:1100:0003:0221:70FF:FE73:686E

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015

62 / 195

Grunnleggende om adresser

Adressedemo: La oss forenkle litt til

Uninett:

2001:700:0:0:0:0:0:0

FSI:

2001:700:1100:0:0:0:0:0

IT-avdelingen@FSI:

2001:700:1100:3:0:0:0:0

Tronds D531 i IT-avdelingen@FSI:

2001:700:1100:3:221:70FF:FE73:686E

64 / 195

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 63 / 195 T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag 10. mai 2015

Adressedemo: To eller flere sammenhengende 16-bitblokker med bare 0

Uninett:

2001:700:0:0:0:0:0:0

FSI:

2001:700:1100:0:0:0:0:0

IT-avdelingen@FSI:

2001:700:1100:3:0:0:0:0

Tronds D531 i IT-avdelingen@FSI:

2001:700:1100:3:221:70FF:FE73:686E

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015

65 / 195

Grunnleggende om adresser

Adressedemo: Kompakt form

• Uninett:

2001:700::

• FSI:

2001:700:1100::

• IT-avdelingen@FSI:

2001:700:1100:3::

• Tronds D531 i IT-avdelingen@FSI:

2001:700:1100:3:221:70FF:FE73:686E

Grunnleggende om adresser

Adressedemo: Erstattet med dobbelkolon

Uninett:

2001:700::

FSI:

2001:700:1100::

IT-avdelingen@FSI:

2001:700:1100:3::

Tronds D531 i IT-avdelingen@FSI:

2001:700:1100:3:221:70FF:FE73:686E

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015

66 / 195

Grunnleggende om adresser

Adressedemo: Vis prefikslengde

Uninett:

2001:700::/32

FSI:

2001:700:1100::/48

IT-avdelingen@FSI:

2001:700:1100:3::/64

• Tronds D531 i IT-avdelingen@FSI:

2001:700:1100:3:221:70FF:FE73:686E/128

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 67 / 195

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015

68 / 195

Adressedemo: Kompakte adresser med prefikslengde

Uninett:

2001:700::/32

FSI:

2001:700:1100::/48

IT-avdelingen@FSI:

2001:700:1100:3::/64

Tronds D531 i IT-avdelingen@FSI:

2001:700:1100:3:221:70FF:FE73:686E/128

Endrestøl (FSI/IT)

10. mai 2015

69 / 195

Grunnleggende om adresser

MAC-48-adresser

- Gitt denne MAC-48-adressa: 00:21:70:73:68:6E
- CC-oktetten har verdien 00

(heksadesimalt)

På binær form er dette 00000000

(CCCCCCug)

- Vi ser at både u- og g-bitene er satt til 0
- Dette er en MAC-48-adresse som:
 - følger det vanlige mønsteret med produsent- og løpenummer
 - angir en individuell node

Γ. Endrestøl (FSI/IT)

• er produsert av «Dell Inc» ifølge OUI-lista hos IEEE (søk i fila etter 00-21-70

IPv6-foredrag

71 / 195

10. mai 2015

Grunnleggende om adresser

MAC-48-adresser

- MAC-48-adresser har følgende oppbygging, gitt av IEEE 802-2001:
 - CC:cc:cc:nn:nn:nn

(heksadesimalt)

- Den første halvparten er produsentnummer: CC:cc:cc
- Den andre halvparten er løpenummer: nn:nn:nn
- Den første oktetten i produsentnummeret, CC, har en spesiell oppbygging:
 - CCCCCCug

(binært)

- Når u-bitet er satt til 0 (null), så gjelder formatet som er oppgitt her, altså CC:cc:cc:nn:nn:nn (heksadesimalt)
- Når u-bitet er satt til 1, så er alle C- og c-sifrene løpenummer, mens uog g-bitene beholder sine spesielle betydninger
- Når g-bitet er 0 så angir adressa en individuell node, og når g-bitet er 1 så er adressa en multicastgruppe

IPv6-foredrag

Grunnleggende om adresser

Modda IEEE EUI-64-format

- Unicast-adresser består av 2 ting:
 - Prefiks
 - @ Grensesnittidentifikator
- Bestemt av RFC 4941
- Grensesnittidentifikatorer er alltid på 64 bit
 - Dette gjelder ikke for adresser som starter på 000 (binært)
- Grensesnittidentifikatorer kan lages automatisk fra MAC-48-adresser
- Grensesnittidentifikatorer kan også angis manuelt eller velges tilfeldig
- Angis grensesnittidentifikatoren manuelt, så angis som regel en fullstendig IPv6-adresse
- Grensesnittidentifikatorer følger IEEE EUI-64-formatet med to unntak:
 - Universal/local-bitet brukes med invertert betydning/verdi
 - Gruppebitet mister sin vanlige betydning i forbindelse med grensesnittidentifikatorer
 - ② Oktettene på midten skal være FF:FE ved automatisk konverteringskra MAC-48 til EUI-64

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 72 / 195

Modda IEEE EUI-64-format

 Grensesnittidentifikatorer lages fra MAC-48-adresser etter oppskriften i RFC 4291:

• Gitt denne MAC-48-adressa: 00:21:70:73:68:6E

• Invertér universal/local-bitet: 02:21:70:73:68:6E

• Før: 00 (heksadesimalt) = 00000000 (binært)

• Etter: 00000010 (binært) = 02 (heksadesimalt)

• Sett inn FF:FE på midten: 02:21:70:FF:FE:73:68:6E

• Ta bort overflødig kolon og nuller: 221:70FF:FE73:686E

• Høyreskift hele stasen: ::221:70FF:FE73:686E

 Nå er grensesnittidentifikatoren klar til å bli kombinert med ønsket prefiks

• Prefiks annonsert av router: 2001:700:1100:3::/64

• Fullstendig adresse: 2001:700:1100:3:221:70FF:FE73:686E

73 / 195

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015

Grunnleggende om adresser

Manuell grensesnittidentifikator

- Manuell grensesnittidentifikator innebærer at universal/local-bitet som regel er satt til 0
- De øvrige 63 bitene kan være hva som helst, bare verdien ikke skaper adressekollisjon i samme VLAN
- Normalt bruker man manuelle grensesnittidentifikatorer satt til lave verdier

• For eksempel ::53

(DNS-tjener, kanskje)

• Samme eksempel, men med et vilkårlig prefiks: 2001:db8:1234:8::53

Grunnleggende om adresser

Modda IEEE EUI-64-format

- OBSI Arbeidsuhell!
- Det skulle egentlig ha vært FF:FF i stedet for FF:FE
 - MAC-48 → EUI-64 skal bruke FF:FF
 - EUI-48 → EUI-64 skal bruke FF:FE
- Se http://standards.ieee.org/develop/regauth/tut/eui.pdf
- Fordi IPv6 bruker universal/local-bitet med invertert betydning/verdi, så er arbeidsuhellet akseptert
- Se RFC 4291
- IEEE 802.15 WPAN, IEEE 1394 FireWire, og ZigBee bruker EUI-64-adresser i lag 2

Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. maj 2015 74 / 195

Grunnleggende om adresser

Manuell grensesnittidentifikator

 Lav verdi for grensesnittidentifikatorer gjør at universal/local-bitet blir satt til null:

- Veldig praktisk for lokalgitte adresser, ikke sant?
- *Uten* invertering av universal/local-bitet, måtte vi bruke manuelle grensesnittidentifikatorer på denne måten:

 - Tungvint og upraktisk, ikke sant?
- Se her:
 - 2001:db8:1234:1:0200:0:0:53 vs
 - 2001:db8:1234:1::53
 - Ja til den siste, nei til den forrige

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 75 / 195 T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 76 / 195

Manuell grensesnittidentifikator

- Det er ingenting i veien for å «kode» IPv4-adressa inn i IPv6-adressa:
- 2001:700:1100:3:128:39:174:67 (excelsior.fig.ol.no)
- Man må bare passe på verdien til universal/local-bitet
- 128 = 0 1 2 8 = 0000 0001 0010 1000 (heks, heks, bin)
- u-bitet er 0, altså en lokalgitt adresse
- Dette gikk bra!

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 77 / 195

Grunnleggende om adresser

Tilfeldig grensesnittidentifikator

- Konstant grensesnittidentifikator truer personvernet
- Eksempel med Tronds D531-læppis:
 - 2001:700:1100:3:221:70FF:FE73:686E
 2001:700:1D00:8:221:70FF:FE73:686E
 (public-nettet@HiG)
- RFC 4941 beskriver bruk av tilfeldig grensesnittidentifikator
- Med tilfeldig grensesnittidentifikator:
 - 2001:700:1100:3:B9D9:B729:6CDD:4E5
 2001:700:1D00:8:B9D9:B729:6CDD:4E5
 (public-nettet@HiG)
- Disse byttes ut typisk hver dag:
 - 2001:700:1100:3:F503:1E6F:5F2F:F5F2
 2001:700:1D00:8:F503:1E6F:5F2F:F5F2
 (public-nettet@HiG)
- Man må bare passe på u/l-bitet og passe seg for adressekollisjon

Grunnleggende om adresser

Manuell grensesnittidentifikator

- Verdiene
 - 0 = 0000
 - 1 = 0001.
 - 4 = 0100,
 - 5 = 0101,
 - 8 = 1000,
 - 9 = 1001.
 - C = 1100, og
 - D = 1101,

medfører 0 i u-bitet

Grunnleggende om adresser

Tilfeldig grensesnittidentifikator

- RFC 4941 angir en metode for generering av tilfeldig grensesnittidentifikator:
 - Sett sammen historisk verdi fra forrige runde (eller et tilfeldig 64-bit heltall) med den konstante grensesnittidentifikatoren til et 128-bit heltall
 - 2 Beregn MD5-hash av resultatet fra trinn 1
 - Bruk de 64 mest signifikante bitene og sett det sjuende mest signifikante bitet til null (dette indikerer en lokalgitt grensesnittidentifikator)
 - Sammenlign den nye tilfeldige grensesnittidentifikatoren med lista over reserverte identifikatorer; oppdages en uakseptabel identifikator, gå til trinn 1 og bruk de 64 minst signifikante bitene fra trinn 2 som historisk verdi
 - 5 Ta i bruk den nye tilfeldige grensesnittidentifikatoren
 - Lagre de 64 minst signifikante bitene fra trinn 2 som historisk verdi for bruk den neste gangen denne algoritmen brukes
 FAGSKOLEN
 FAGSKOLEN</p

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 79 / 195 T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 80 / 195

Spesialadresser

- Nulladressa:
 - 0:0:0:0:0:0:0:0/128 eller ::/128
 - Brukes av klienter som ennå ikke vet sin egen adresse (DHCPv6)
 - Brukes av tjenester som godtar forespørsler fra alle grensesnitt (sjekk ut bind(2)-systemkallet i «Juniks»)
 - 0:0:0:0:0:0:0/0 eller ::/0
 - Brukes for å angi default route
 - Tilsvarer 0.0.0.0/32 og 0/32, og 0.0.0.0/0 og 0/0 i IPv4

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015

81 / 195

Grunnleggende om adresser

Spesialadresser

- Dokumentasjonsprefiks: 2001:db8::/32
 - Brukes for beskrivelse av IPv6-oppsett i lærebøker og annen generell dokumentasjon (RFC 3849)
 - Forbudt å bruke på det offentlige internettet
 - Bør blokkeres i inngående og utgående ACL-er for internettgrensesnittet til routere

Grunnleggende om adresser

Spesialadresser

- Loopbackadressa: 0:0:0:0:0:0:0:1/128 eller ::1/128
 - Velkjent adresse for å snakke med tjenester i samme node
 - Tilsvarer 127.0.0.1/32 i IPv4

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015

82 / 195

Grunnleggende om adresser

Spesialadresser

- IPv4-mapped IPv6 addresses: ::FFFF:w.x.y.z
 - Hvor w.x.y.z er den opprinnelige IPv4-adressa skrevet på vanlige måte for IPv4-adresser
 - Eksempel: ::FFFF:128.39.174.1
 - Brukes i systemer som har både IPv4- og IPv6-adresser, men hvor den enkelte tjeneste bare bruker IPv6-socketer og har slått av IPV6_V60NLY med setsockopt(2) for lyttesocketen
 - Forbudt av sikkerhetshensyn i enkelte OS-er som OpenBSD, se OpenBSDs ip6(4)
 - Tjenestene må da åpne separate lyttesocketer for IPv4 og IPv6
- RFC 6890 inneholder en oversikt over alle spesialadresser for både IPv4 og IPv6

 Duplicate Address Detection — DAD

- Når en unicast-adresse er generert skal man alltid sjekke at ingen andre bruker den samme adressa (RFC 4862)
- Dette gjøres ved å sende en «ICMPv6 Neighbor Solicitation-melding» til den genererte adressas «Solicited-node multicast address»
- ICMPv6-meldinga inneholder den genererte adressa i feltet for «Target Address»
 (RFC 4861)
- En «Solicited-node multicast address» er på formen
 FF02::1:FFaa:bbcc, hvor aabbcc er de 24 minst signifikante bitene
 fra den opprinnelige adressa (RFC 4291)
- Sett at den genererte adressa er 2001:700:1100:3:221:70FF:FE73:686E
- «Solicited-node multicast address» vil da være FF02::1:FF73:686E
- Vanligvis kommer det ikke noe svar på slike ICMPv6-meldinger .FAGSKOLEN >

Del V

Adressetyper

Grunnleggende om adresser

Duplicate Address Detection — DAD

- ... trodde vi ...
- «Danger, Will Robinson!»
- Det er et stort potensiale for Denial of Service DoS (RFC 3756)
- En «slabbedask» kan velge å svare på DAD og nekte oss å bruke enhver adresse
- Svaret kommer i form av en «ICMPv6 Neighbor Advertisement»-melding som forteller oss at en annen node bruker den samme adressa
 (RFC 4862)
- Resultat: «slabbedasken» kan bruke nettverket uforstyrra
- Dersom det er 2 eller flere «slabbedasker» i samme nettverk, hva da?
- Problemet kan løses med «SEcure Neighbor Discovery» (SEND), RFC 3971

Oversikt over del 5: Adressetyper

- 23 Adressetyper
- 24 Link-local-adresser
- 25 Site-local-adresser
- 26 Offentlige unicast-adresser
- 27 Unike, lokale, aggregerbare adresser
- 28 Anycast-adresser
- 29 Multicast-adresser

FAGSKOLEN INNLANDET

- Det finnes flere adressetyper med forskjellige bruksområder:
 - Unicast-adresser:
 - Link-local-adresser
 - Site-local-adresser
 - Offentlige unicast-adresser
 - Unike, lokale, aggregerbare adresser
 - Anycast-adresser
 - Multicast-adresser
- Merk at broadcast er avskaffa og er i stor grad erstatta med link-local-multicast

89 / 195

10. mai 2015

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag

Adressetyper

Site-local-adresser

- Definert: RFC 3513
- Bruksområde: private adresser på lik linje med RFC 1918
- Prefiks: FEC0::/10
- De neste 54 bitene brukes til subnet-ID
- De siste 64 bitene er grensesnittidentifikator i modda EUI-64-format
- Eksempel: FECO::DEAD:BEEF:1337
- Ikke bruk site-local-adresser (RFC 3879)
- Site-local-adresser er erstatta med ULA (RFC 4193)

Adressetyper

Link-local-adresser

- Definert: RFC 4291
- Bruksområde:
 - Lokal kommunikasjon internt i VLAN-et
 - Sentral for autokonfigurasjon (av unicastadresser)
 - Blir ikke videresendt av routere til andre VLAN eller til internett
 - Kan brukes i ad-hoc-nett
- Prefiks: FE80::/10
- De neste 54 bitene skal settes til null
- De siste 64 bitene er grensesnittidentifikator i modda EUI-64-format
- Eksempel: FE80::221:70FF:FE73:686E

Adressetyper

Offentlige unicast-adresser

- Definert: RFC 4291 og RFC 3587
- Bruksområde: ende-til-ende-kommunikasjon på det offentlige internett
- Prefiks: 2000::/3
- De neste bitene allokeres hierarkisk, minimum i 4-bitblokker, men gjerne i 8- eller 16-bitblokker
- De siste 64 bitene er grensesnittidentifikator i modda EUI-64-format
- Det er vanlig at kundene blir tildelt /48-, /56- eller /62-bits prefiks av ISP-ene:
 - /48-bits prefiks gir 128-64-48=16 subnetbit $\rightarrow 2^{16}=65536$ subnett
 - /56-bits prefiks gir 128-64-56=8 subnetbit $\rightarrow 2^8=256$ subnett
 - /62-bits prefiks gir 128-64-62=2 subnetbit $\rightarrow 2^2=4$ subnett
- Eksempel: 2001:700:1100:1::1/128

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 91 / 195 T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 92 / 195

Unike, lokale, aggregerbare adresser

• Definert: RFC 4193

• Bruksområde: ende-til-ende-kommunikasjon internt i nettverket

 Veldig praktisk å ha faste, interne adresser uavhengig av offentlig prefiks tildelt av ISP

• Prefiks: FC00::/7

• Det åttende mest signifikante bitet skal settes til 1 inntil videre

• Det reelle prefikset er dermed FD00::/8

• Prefikset FC00::/8 er reservert inntil videre

Adressetyper

Unike, lokale, aggregerbare adresser

- SixXS tilbyr bl.a.:
 - Generering av ULA-prefiks: http://www.sixxs.net/tools/grh/ula/
 - Registrering av ULA-prefiks: http://www.sixxs.net/tools/grh/ula/list/
- George Michaelson, seniorforsker ved APNIC, har oppdaget ULA-adresser i fri dressur ute på internett:
 - Tydeligvis klarer ikke folk å lese RFC-ene og holde seg til de fastsatte reglene
 - http://www.sixxs.net/archive/docs/IEPG2013_ULA_in_the_wild.pdf

Adressetyper

Unike, lokale, aggregerbare adresser

- Reelt prefiks: FD00::/8
- De neste 40 bitene genereres tilfeldig, gjerne som beskrevet i RFC 4193
- De neste 16 bitene brukes til subnett-ID
- De siste 64 bitene er grensesnittidentifikator i modda EUI-64-format
- Eksempel: FD5C:14CF:C300:31::1/128

Endrestal (ESI/IT) IPv6 foredress 10 mai 2015 94 / 105

Adressetyper

Unike, lokale, aggregerbare adresser

- Her er algoritmen fra RFC 4193 for å generere de 40 tilfeldige bitene:
 - Uttrykk nåværende øyeblikk som et 64-bit heltall i NTP-format (RFC 5905)
 - 2 Bruk en EÚI-64-identifikator fra systemet som kjører denne algoritmen
 - Mangler du en EUI-64-identifikator, så kan du lage en fra en 48-bit MAC-adresse som angitt i RFC 4291
 - Kan du ikke lage en EUI-64-identifikator, så bruk en annen unik verdi som serienummeret til systemet
 - 3 Sett sammen de to 64-bit heltallene til et 128-bit heltall
 - Beregn en SHA-1-hash som beskrevet i RFC 3174. Resultatet er et heltall på 160 bit
 - 6 Bruk de 40 minst signifikante bitene som global identifikator
- Har man tilgang på tilfeldige tall av god kvalitet, så kan man bruke de i stedet for metoden over

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 95 / 195 T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 96 / 195

Anycast-adresser

Definert: RFC 4291

- Bruksområde: felles adresse for distribuerte tjenester, routerne bestemmer hvilken server som er nærmest og sender trafikken dit
- Prefiks: ingen, allokeres fra dine egne unicast-adresser og markeres som en anycast-adresse hos routerne og serverne
- Alle IPv6-adresser hvor alle bit i grensesnittidentifikatoren satt til null, er reservert som «Subnet-Router anycast address»
- Denne anycast-adressa brukes når man vil kontakte én av potensielt flere routere i subnettet der du er
- Eksempel: 2001:700:1100:1::/128 anycast
- Se også RFC 2526

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 97 / 195

Adressetyper

Multicast-adresser

Flaggene heter ORPT

- (null, err, pe, te)
- Flagget T angir med 0 at adressa er velkjent (definert av IANA), og med 1 at adressa er midlertidig (lokalt definert)
- Flagget P angir med 1 at adressa inneholder et unicast-prefiks og skal følge reglene i RFC 3306
- Flagget R angir med 1 at adressa også inneholder et møtepunkt («rendezvous point») og skal følge reglene i RFC 3956
- Flaggene P og R gjør det enkelt å lage egne multicast-adresser for internt bruk i organisasjonen
- Bruk av flaggene R, P og T gjennomgås i detalj i del 10

FAGSKOLEN

Adressetyper

Multicast-adresser

- Definert: RFC 4291
- Bruksområde: én-til-mange-kommunikasjon
- Prefiks: FF::/8
- Flagg f og rekkevidde r er innebygget i adressa: FF fr::/16
- Eksempel: FF0E::101/128 (global multicast-adresse for NTP)

F. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 98 / 195

Adressetyper

Multicast-adresser

- Følgende rekkevidder er definert i RFC 4921:
- 0: reservert
- 1: interface-local
- 2: link-local
- 3: reservert
- 4: admin-local
- 5: site-local
- 6: ikke definert
- 7: ikke definert

- 8: organization-local
- 9: ikke definert
- A: ikke definert, brukt av Uninett til å begrense trafikken innenfor «Uninettet»
- B: ikke definert
- C: ikke definert
- D: ikke definert
- E: global
- F: reservert

Multicast-adresser

- Noen kjente IPv6-multicastadresser:
 - FF02::1 All nodes on the local network segment
 - FF02::2 All routers on the local network segment
 - FF02::5 OSPFv3 All SPF routers
 - FF02::6 OSPFv3 All DR routers
 - FF02::8 IS-IS for IPv6 routers
 - FF02::9 RIP routers
 - FF02::A EIGRP routers
 - FF02::D PIM routers
 - FF02::16 MLDv2 reports
 - FF02::1:2 All DHCP servers and relay agents on the local network segment
 - FF02::1:3 All LLMNR hosts on the local network segment
 - FF05::1:3 All DHCP servers on the local network site
 - FF0x::C Simple Service Discovery Protocol
 - FF0x::FB Multicast DNS
 - FF0x::101 Network Time Protocol
 - FF0x::108 Network Information Service
 - FF0x::114 Used for experiments

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015

101 / 195

Del VI

DNS

Adressetyper

Multicast-adresser

- Kobling av multicast-adresser til lag-2-adresser:
 - Eksempel:
 - IPv6: FF02::1 = FF02::0000:0001
 - MAC-48: 33:33:00:00:00:01
 - De 32 minst signifikante bitene kopieres fra IPv6-adressa og til MAC-48-adressa
 - Dette gir en viss overlapp for de multicast-adresser som tilfeldigvis slutter på de samme 32 bitene
 - Det går ganske bra i praksis
 - Se RFC 2464 og RFC 6085

Oversikt over del 6: DNS I

30 AAAA og PTR

DNS

AAAA og PTR

Navn-til-IPv6-adresser bruker AAAA-poster

```
• Eksempel:

$ORIGIN fig.ol.no.

svabu IN AAAA 2001:700:1100:1::4
```

- IPv6-adresser-til-navn bruker PTR-poster plassert i ip6.arpa.
 - Eksempel:
 \$ORIGIN 1.0.0.0.0.0.1.1.0.0.7.0.1.0.0.2.ip6.arpa.
 4.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0 IN PTR svabu.fig.ol.no.
- Se RFC 3596

DNS

A6

- Avsnittene 3.1.1 og 3.1.3 i RFC 2874 er ikke enige med hverandre når prefikslengda settes til 128
 - Avsnitt 3.1.1: The address suffix component SHALL NOT be present if the prefix length is 128.
 - Avsnitt 3.1.3: The IPv6 address MAY be be[sic] absent if the prefix length is 128.
- Med andre ord, avsnitt 3.1.1 forbyr IPv6-adresse når prefikslengda er 128, mens avsnitt 3.1.3 sier at IPv6-adresse kan utelates i det samme tilfellet
- Er det noe rart at noen av oss kan bli forvirra?
- Vil du leke med A6 i et lukket miljø, så sjekk ut ISC BIND 9.2.x

DNS

A6

- A6-poster var foreslått som erstatning for AAAA-poster av RFC 2874, men ble endret til eksperimentell av RFC 3363, og senere til historisk av RFC 6563
- RFC 3364 diskuterer fordeler og ulemper med AAAA og A6
- En A6-post består av 2-3 ting:
 - 128 Prefikslengde fra og med 0 til og med 128
 - Utdrag av IPv6-adressa
 - 3 Navn som henviser til resten av adressa
- Settes prefikslengda til:
 - 0, så er det ikke lov å oppgi noen henvisning, fordi dette navnet er det øverste eller det eneste nivået i en kjede
 - 128, så er det ikke lov å oppgi noen IPv6-adresse, fordi man henviser til et helt annet navn, tydeligvis et overflødig alternativ til CNAME

DNS

A6

- Et tenkt eksempel med A6:
- \$ORIGIN ip6.uninett.no.
 uninett IN A6 0 2001:700::
 fig IN A6 32 0:0:1100:: uninett

 \$ORIGIN fig.ol.no.
 ext-servere.ip6 IN A6 48 0:0:0:1:: fig.ip6.uninett.no.
 svabu IN A6 64 ::4 ext-servere.ip6
- Vi vil vite IPv6-adressa for svabu.fig.ol.no. og vi vil bruke A6-poster for å finne svaret

IPv6-foredrag

 T. Endrestøl (FSI/IT)

10. mai 2015 108 / 195

DNS

A6

- Et tenkt eksempel med A6:
- \$ORIGIN fig.ol.no.

svabu IN A6 64 ::4 ext-servere.ip6

- Forklaring:
 - svabu.fig.ol.no. oppgir :: 4, mangler de 64 mest signifikante bitene og henviser til ext-servere.ip6.fig.ol.no.

DNS

A6

- Et tenkt eksempel med A6:
- \$ORIGIN fig.ol.no.

svabu IN A6 64 ::4 ext-servere.ip6
ext-servere.ip6 IN A6 48 0:0:0:1:: fig.ip6.uninett.no.

\$ORIGIN ip6.uninett.no.
fig IN A6 32 0:0:1100:: uninett

- Forklaring:
 - fig.ip6.uninett.no. oppgir 0:0:1100::, mangler de 32 mest signifikante bitene og henviser til uninett.ip6.uninett.no.

FAGSKOLEN IN N L A N D E T

DNS

A6

- Et tenkt eksempel med A6:
- \$ORIGIN fig.ol.no.

```
svabu IN A6 64 ::4 ext-servere.ip6
ext-servere.ip6 IN A6 48 0:0:0:1:: fig.ip6.uninett.no.
```

- Forklaring:
 - ext-servere.ip6.fig.ol.no. oppgir 0:0:0:1::, mangler de 48 mest signifikante bitene og henviser til fig.ip6.uninett.no.

DNS

A6

- Et tenkt eksempel med A6:
- \$ORIGIN fig.ol.no.

```
svabu IN A6 64 ::4 ext-servere.ip6 ext-servere.ip6 IN A6 48 0:0:0:1:: fig.ip6.uninett.no.
```

- Forklaring:
 - Kjeden slutter med uninett.ip6.uninett.no. og her angis de 32 mest signifikante bitene, 2001:700::

IPv6-foredrag

112 / 195

10. mai 2015

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 111 / 195 T. Endrestøl (FSI/IT)

A6

```
• Et tenkt eksempel med A6:
```

```
• $ORIGIN fig.ol.no.
```

```
svabu IN A6 64 ::4 ext-servere.ip6 ext-servere.ip6 IN A6 48 0:0:0:1:: fig.ip6.uninett.no.
```

```
$ORIGIN ip6.uninett.no.
fig      IN A6 32 0:0:1100:: uninett
uninett IN A6      0 2001:700::
```

• Vi har påvist følgende adressekjede:

```
    0000:0000:0000:0000::4
    0000:0000:0000:0001::
    0000:0000:1100:0000::
    2001:0700:0000:0000::
    uninett.ip6.uninett.no.
```

• Bitvis-OR gir den fullstendige adressa 2001:700:1100:1::4

T. Endrestøl (FSI/IT)

Pv6-toredra

D. mai 2015

5 113 / 195

Oversikt over del 7: ICMPv6 I

- 32 ICMPv6
- 33 Multicast Listener Discovery
- 34 Neighbor Discovery
- 35 Router Renumbering
- 36 Node Information
- 37 Inverse Neighbor Discovery
- 38 Version 2 Multicast Listener Report
- 39 Mobile IPv6
- 40 SEcure Neighbor Discovery (SEND)
- 41 Experimental Mobility Type
- 42 Multicast Router Discovery
- 43 FMIPv6
- 44 RPL Control Message
- 45 ILNPv6 Locator Update Message
- 46 Duplicate Address

Del VII

ICMPv6

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredra

10. mai 2015

114 / 195

ICMPv6

- Feilrapportering- og feilsøkingstjeneste for IPv6
- Definert: RFC 4443 og RFC 4844
- ICMPv6-meldinger inneholder to tall som forteller noe om budskapets mening og innhold:
 - Type: hovednummer
 - Code: undernummer, settes til 0 når det ikke er definert noen undernummer
- I tillegg er det felter for sjekksum og andre opplysninger som er unike for hver type (og underkode) av meldingene
- Den generelle formen for ICMPv6-meldinger vises under

 T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag

10. mai 2015 116 / 195

- Fra RFC 4443
- Feilmeldinger:
 - 1: Destination Unreachable
 - 2: Packet Too Big
 - 3: Time Exceeded
 - 4: Parameter Problem
 - 100: Private eksperimenter
 - 101: Private eksperimenter
 - 127: Reservert for utvidelse av feilmeldingene
- Informative meldinger:

• 128: Echo request

(ping)

• 129: Echo reply

(pong)

- 200: Private eksperimenter
- 201: Private eksperimenter
- 255: Reservert for utvidelse av informative meldinger

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015

117 / 195

ICMPv6

Neighbor Discovery

- Definert: RFC 4861
- Angir fem nye ICMPv6-meldinger:
 - 133: Router Solicitation
 - 134: Router Advertisement
 - 135: Neighbor Solicitation
 - 136: Neighbor Advertisement
 - 137: Redirect
- Sentral ved autokonfigurering av adresser
- Brukes for å bekrefte at nodene er oppegående og bestemme lag-2-adressene til mottakere
- Neighbor Discovery gjennomgås i detalj i del 8

ICMPv6

Multicast Listener Discovery

- Definert: RFC 2710
- Angir tre nye ICMPv6-meldinger:
 - 130: Multicast Listener Query
 - 131: Multicast Listener Report
 - 132: Multicast Listener Done
- Brukes for å fortelle routere hvilke multicastadresser man vil motta trafikk for

IPv6-foredrag

ICMPv6

Router Renumbering

- Definert: RFC 2894
- Angir én ny ICMPv6-melding:
 - 138: Router Renumbering
- RFC 2894 angir følgende underkoder:
 - 0: Router Renumbering Command
 - 1: Router Renumbering Result
 - 255: Sequence Number Reset

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 119 / 195

T. Endrestøl (FSI/IT)

10. mai 2015 120 / 195

Node Information

- Definert: RFC 4620
- Angir to nye ICMPv6-meldinger:
 - 139: Node Information Query
 - 140: Node Information Reply
- RFC 4620 angir følgende underkoder for type 139:
 - 0: Datafeltet inneholder en IPv6-adresse
 - 1: Datafeltet inneholder et navn
 - 2: Datafeltet inneholder en IPv4-adresse
- RFC 4620 angir følgende underkoder for type 140:
 - 0: Vellykket svar
 - 1: Svaret vil ikke bli avslørt
 - 2: Underkoden i forespørselen er ukjent

ICMPv6

Version 2 Multicast Listener Report

- Definert: RFC 3810
- Angir én ny ICMPv6-melding:
 - 143: Version 2 Multicast Listener Report
- Utvider MLDv1 (RFC 2710) med slik at bare bestemte avsendere er interessante (Source-Specific Multicast, RFC 3569)

ICMPv6

Inverse Neighbor Discovery

- Definert: RFC 3122
- Angir to nye ICMPv6-meldinger:
 - 141: Inverse Neighbor Discovery Solicitation
 - 142: Inverse Neighbor Discovery Advertisement
- Gjør det mulig for én node å lære IPv6-adressen(e) til en annen node i samme VLAN, når man bare vet lag-2-adressa til den andre noden

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 122 / 195

ICMPv6

Mobile IPv6

- Definert: RFC 6275
- Angir fire nye ICMPv6-meldinger:
 - 144: Home Agent Address Discovery Request
 - 145: Home Agent Address Discovery Reply
 - 146: Mobile Prefix Solicitation
 - 147: Mobile Prefix Advertisement
- Brukes for å tilrettelegge for digitale nomader

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 123 / 195

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag 10. mai 2015

SEcure Neighbor Discovery (SEND)

- Definert: RFC 3971
- Angir to nye ICMPv6-meldinger:
 - 148: Certification Path Solicitation
 - 149: Certification Path Advertisement
- Med SEND unngås DoS-problemene til Neighbor Discovery
- Routerne deler ut kryptografisk genererte adresser RFC 3972
- Dette krever sertifikatstruktur (RPKI, RFC 6494) i routere og i klienter
- Ikke implementert i Cisco IOS 12.2(55)SE for Catalyst 3560G
- Ikke spesielt aktuelt for FSI, for annet enn ansattnett, på grunn av den administrative byrden

ICMPv6

Multicast Router Discovery

- Definert: RFC 4286
- Angir tre nye ICMPv6-meldinger:
 - 151: Multicast Router Advertisement
 - 152: Multicast Router Solicitation
 - 153: Multicast Router Termination
- Catalyst 3560G har ikke støtte for annet enn IPv4-multicast
- Ved FSI har vi ikke fått testet IPv6-multicast.

ICMPv6

Experimental Mobility Type

- Definert: RFC 4065
- Angir én ny ICMPv6-melding:
 - 150: Experimental Mobility Type
- «The Seamoby Candidate Access Router Discovery (CARD) protocol [RFC 4066] and the Context Transfer Protocol (CXTP) [RFC 4067] are experimental protocols designed to accelerate IP handover between wireless access routers»

IPv6-foredrag

ICMPv6

- Definert: RFC 5568
- Angir én ny ICMPv6-melding:
 - 154: FMIPv6, Fast handovers, Mobile IPv6

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 127 / 195

T. Endrestøl (FSI/IT)

10. mai 2015

RPL Control Message

• Definert: RFC 6550

• Angir én ny ICMPv6-melding:

• 155: RPL Control Message

• IPv6 Routing Protocol for Low-Power and Lossy Networks

ICMPv6

Duplicate Address

- Definert: RFC 6775
- Angir to nye ICMPv6-meldinger:
 - 157: Duplicate Address Request
 - 158: Duplicate Address Confirmation
- Neighbor Discovery Optimization for IPv6 over Low-Power Wireless Personal Area Networks (6LoWPANs)

ICMPv6

ILNPv6 Locator Update Message

• Definert: RFC 6743

• Angir én ny ICMPv6-melding:

• 156: ILNPv6 Locator Update Message

Identifier-Locator Network Protocol

• En eksperimentell måte å håndtere digitale nomader

Del VIII

Neighbor Discovery

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 131 / 195

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015 132 / 195

Oversikt over del 8: Neighbor Discovery I

- 47 Router Solicitation
- 48 Router Advertisement
- 49 Neighbor Solicitation
- 50 Neighbor Advertisement
- **61** Redirect

. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 133 / 195

Neighbor Discovery

Router Solititation

```
Internet Control Message Protocol v6
Type: Router Solicitation (133)
Code: 0
Checksum: 0xc065 [correct]
Reserved: 00000000
ICMPv6 Option (Source link-layer address : 00:21:70:73:68:6e)
Type: Source link-layer address (1)
Length: 1 (8 bytes)
Link-layer address: Dell_73:68:6e (00:21:70:73:68:6e)
```

- Avsenders IPv6-adresse er enten ::/0 eller en av utgående grensesnitts IPv6-adresser
- Mottakers IPv6-adresse er vanligvis FF02::2
- «Hop Limit» i IPv6-headeren skal settes til 255
- Det er god sedvane å angi sin egen lag-2-adresse i ICMPv6-meldinga

Neighbor Discovery

- Definert: RFC 4861
- Angir fem nye ICMPv6-meldinger:
 - 133: Router Solicitation
 - 134: Router Advertisement
 - 135: Neighbor Solicitation
 - 136: Neighbor Advertisement
 - 137: Redirect
- Sentral ved autokonfigurering av adresser
- Brukes for å bekrefte at nodene er oppegående og bestemme lag-2-adressene til mottakere

Neighbor Discovery

Router Advertisement

```
    Avsenders IPv6-adresse må

Internet Control Message Protocol v6
   Type: Router Advertisement (134)
                                                       være routerens
   Code: 0
   Checksum: Oxfa8c [correct]
                                                      link-local-adresse for utgående
   Cur hop limit: 64
   Flags: 0x48
                                                       grensesnitt
      0... = Managed address configuration: Not set
      .1.. .... = Other configuration: Set
      ..O. .... = Home Agent: Not set
      ...0 1... = Prf (Default Router Preference): High (1) Mottakers IPv6-adresse er
       .... .O.. = Proxy: Not set
      .... ..0. = Reserved: 0
                                                       enten adressa til den noden
   Router lifetime (s): 1800
   Reachable time (ms): 0
                                                       som sendte «Router
   Retrans timer (ms): 0
   ICMPv6 Option (Source link-layer address: 00:17:e0:77:14:Solicitation» eller til FF02::1
      Type: Source link-layer address (1)
                                                       for generell annonsering
      Length: 1 (8 bytes)
      Link-layer address: Cisco_77:14:57 (00:17:e0:77:14:57)
   ICMPv6 Option (MTU: 1500)
       Type: MTU (5)

    «Hop Limit» i IPv6-headeren

       Length: 1 (8 bytes)
      Reserved
                                                       skal settes til 255
      MTU: 1500
```


136 / 195

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 135 / 195 T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015

Neighbor Discovery

Router Advertisement

```
Internet Control Message Protocol v6
    Type: Router Advertisement (134)
    Code: 0
   Checksum: Oxfa8c [correct]
    Cur hop limit: 64
    Flags: 0x48
       0... = Managed address configuration: Not set
       .1.. .... = Other configuration: Set
       ..O. .... = Home Agent: Not set
       ...0 1... = Prf (Default Router Preference): High (1)
        .... .0.. = Proxy: Not set
       .... ..0. = Reserved: 0
    Router lifetime (s): 1800
    Reachable time (ms): 0
    Retrans timer (ms): 0
    ICMPv6 Option (Source link-layer address: 00:17:e0:77:14:57)
        Type: Source link-layer address (1)
        Length: 1 (8 bytes)
       Link-layer address: Cisco_77:14:57 (00:17:e0:77:14:57)
    ICMPv6 Option (MTU: 1500)
       Type: MTU (5)
        Length: 1 (8 bytes)
       Reserved
       MTU: 1500
```

- Routeren er snill og oppgir:
 - Autokonfigurasjon av adresser skal utføres
 - Andre opplysninger er tilgjengelig med DHCPv6
 - Dette er ingen «Home Agent»
 - Routerens preferansenivå er «High»
 - Annonseringens levetid er 1800 s = 30 min
 - Routerens lag-2-adresse
 - Linkens MTU-verdi

IPv6-foredrag 10. mai 2015 137 / 195

Neighbor Discovery

Neighbor Solititation

```
Internet Protocol Version 6, Src: 2001:700:1100:3:226:18ff:fef2:7240, Dst: ff02::1:ff52:67e2
    .... 0000 0000 .... = Traffic class: 0x00000000
    .... .... 0000 0000 0000 0000 0000 = Flowlabel: 0x00000000
    Payload length: 32
    Next header: ICMPv6 (58)
    Hop limit: 255
    Source: pc226-02-w7.fig.ol.no (2001:700:1100:3:226:18ff:fef2:7240)
   Destination: ff02::1:ff52:67e2
Internet Control Message Protocol v6
    Type: Neighbor Solicitation (135)
    Code: 0
   Checksum: 0x4571 [correct]
    Reserved: 00000000
    Target Address: monitor2.fig.ol.no (2001:700:1100:3:20b:dbff:fe52:67e2)
    ICMPv6 Option (Source link-layer address: 00:26:18:f2:72:40)
       Type: Source link-layer address (1)
       Length: 1 (8 bytes)
       Link-layer address: AsustekC_f2:72:40 (00:26:18:f2:72:40)
```

I dette tilfellet ville

FF02::1:FF52:67E2

- ① 2001:700:1100:3:226:18FF:FEF2:7240 sjekke om
- 2001:700:1100:3:20B:DBFF:FE52:67E2 fortsatt var i live
- Forespørselen ble sendt til «Solicited-node multicast-adressa»

Neighbor Discovery

Router Advertisement

```
ICMPv6 Option (Prefix information: 2001:700:1100:3::/6 Routeren oppgir følgende om
    Type: Prefix information (3)
    Length: 4 (32 bytes)
   Prefix Length: 64
   Flag: 0xc0
       1... = On-link flag(L): Set
       .1.. .... = Autonomous address-configuration flag(A): Set
       .. 0. .... = Router address flag(R): Not set
       ...0 0000 = Reserved: 0
    Valid Lifetime: 2592000
   Preferred Lifetime: 604800
   Reserved
   Prefix: it.ip6.fig.ol.no (2001:700:1100:3::)
```

2001:700:1100:3::/64

- Prefikset er direkte tilgjengelig
- Autokonfigurasjon er tillatt
- Genererte adresser er gyldige i 30 dager, med foretrukket levetid på 7 dager

IPv6-foredrag 10. mai 2015 138 / 195

Neighbor Discovery

Neighbor Advertisement

```
Internet Protocol Version 6, Src: 2001:700:1100:3:20b:dbff:fe52:67e2, Dst: 2001:700:1100:3:226:18ff:fef2:7240
   0110 .... = Version: 6
   .... 0000 0000 .... = Traffic class: 0x00000000
   .... .... 0000 0000 0000 0000 0000 = Flowlabel: 0x00000000
   Payload length: 32
   Next header: ICMPv6 (58)
   Hop limit: 255
   Source: monitor2.fig.ol.no (2001:700:1100:3:20b:dbff:fe52:67e2)
   Destination: pc226-02-w7.fig.ol.no (2001:700:1100:3:226:18ff:fef2:7240)
Internet Control Message Protocol v6
   Type: Neighbor Advertisement (136)
   Code: 0
   Checksum: 0x157e [correct]
   Flags: 0x60000000
      0... = Router: Not set
      .1.. .... = Solicited: Set
      ..1. .... = Override: Set
      Target Address: monitor2.fig.ol.no (2001:700:1100:3:20b:dbff:fe52:67e2)
   ICMPv6 Option (Target link-layer address: 00:0b:db:52:67:e2)
      Type: Target link-layer address (2)
      Length: 1 (8 bytes)
      Link-layer address: DellEsgP_52:67:e2 (00:0b:db:52:67:e2)
```


T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 139 / 195 T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 140 / 195

Neighbor Discovery

Neighbor Advertisement

- 2001:700:1100:3:20B:DBFF:FE52:67E2 sendte svar tilbake til 2001:700:1100:3:226:18FF:FEF2:7240 med klar beskjed om at
 - Den er ikke en router
 - Dette er et svar på en forespørsel og ikke en tilfeldig annonsering
 - Gamle opplysninger om 2001:700:1100:3:20B:DBFF:FE52:67E2 skal slettes
 - Lag-2-adressa er stadig 00:0B:DB:52:67:E2

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015

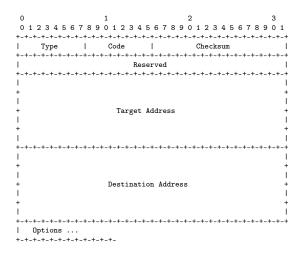
141 / 195

Del IX

DHCPv6

Neighbor Discovery

Redirect

• Jeg har hittil ikke sett en eneste ICMPv6 redirect-melding

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015

142 / 195

Oversikt over del 9: DHCPv6 I

- 52 DHCPv6
- 63 Meldinger
- 54 DHCP Unique Identifier
- 55 Identity association
- 56 Identity association identifier

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 143 / 195

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag

10. mai 2015

DHCPv6

- DHCPv6 er definert i RFC 3315 med oppdateringer fra RFC 3319, RFC 3633, RFC 3646, RFC 3736, RFC 4361, RFC 5007, RFC 5494, RFC 6221, RFC 6422, RFC 6603, RFC 6644 og RFC 7083
- Kommunikasjonen foregår først med multicast og UDP, og kan senere bytte til unicast og UDP
- Klientene bruker port 546, mens serverne og relay-agentene bruker port 547
- Klientene bruker sin egen link-local-adresse som avsender og multicast-adressa FF02::1:2 som mottaker
- Relay-agentene videresender til multicast-adressa FF05::1:3, med mindre de kjenner og vil bruke unicast-adressa til serveren
- Serverne svarer med sin link-local-adresser som avsender og klientens link-local-adresse som mottaker

145 / 195

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015

DHCPv6

Meldinger

- Renew
 - Fra klient til server/relay
 - Brukes for å fornye leieavtalen og oppdatere andre opplysninger
- Rebind
 - Fra klient til server/relay
 - Brukes til annonsering i etterkant av en renew-melding, dersom det ikke kom noe svar på fornyelsen

Meldinger

- Solicit
 - Fra klient til server/relay
 - Brukes for å oppdage servere
- Advertise
 - Fra server/relay til klient
 - Brukes for å varsle klienten om tjenestetilbudet
- Request
 - Fra klient til spesifikk server
 - Bruker for å etterspørre om adresser og andre opplysninger fra en bestemt server
- Confirm
 - Fra server/relay til klient
 - Brukes for å bestemme om tidligere oppgitt adresse fortsatt er gyldig

DHCPv6

Meldinger

- Reply
 - Fra server til klient
 - Serveren sender tildelt adresse og andre opplysninger i en reply-melding som svar på solicit-, request-, renew- og rebind-meldinger
 - Serveren sender konfigurasjonsparametre i en reply-melding som svar på en information-request-melding
 - Serveren sender en reply-melding som svar på en confirm-melding for å bekrefte eller avkrefte at adressa tilordnet klienten er gyldig eller ikke
 - Serveren sender en reply-melding for å kvittere for mottatt release- eller decline-meldinger

IPv6-foredrag

Release

T. Endrestøl (FSI/IT)

- Fra klient til server/relay
- Brukes for å frigjøre en utleid adresse

148 / 195

DHCPv6

Meldinger

- Decline
 - Fra klient til server/relay
 - Brukes for å fortelle at en eller flere utdelte adresser allerede er tatt i bruk i nabolaget til klienten
- Reconfigure
 - Fra server til klient
 - Brukes for å gjøre klienten oppmerksom på nye opplysninger og at klienten må gjennomføre renew/reply- eller information-request/reply-transaksjoner for å få de nye opplysningene
- Information-request
 - Fra klient til server/relay
 - Brukes for å be om konfigurasjonsparametre uten å bli tildelt en adresse

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 149 / 195

DHCPv6

DHCP Unique Identifier, DUID

- Klientene identifiseres med DHCP Unique Identifier, DUID, som har variabel lengde og format
- Klientene kan ha flere nettverksgrensesnitt
- Hvert grensesnitt har i tillegg sin Identity Association Identifier, IAID, lengde 32 bit
- Klientene oppgir aktuell DUID og IAID i forespørslene
- DHCPv6-serverne har sine egne DUID og IAID, og oppgir disse i svarene

DHCPv6

Meldinger

- Relay-forward
 - Fra relay til relay/server
 - Brukes av relay for å videresende forespørsler fra klienter eller andre relay til en ny relay eller server
- Relay-reply
 - Fra server/relay til relay
 - Brukes av server for å videresende svar tilbake til klienter gjennom relav(kieden)

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 150 / 195

DHCPv6

DHCP Unique Identifier, DUID

- DUID finnes i tre varianter:
 - Type 1: Linklagsadresse med tidspunkt for generering, DUID-LLT

IPv6-foredrag

- Type 2: Unik identifikator basert på Enterprise-nummer utdelt av IANA. DUID-EN
- Type 3: Linklagsadresse, DUID-LL

152 / 195

DHCPv6

DHCP Unique Identifier, DUID

• Type 1 kan se slik ut:

00 01 00 01 13 10 43 9B 00 26 18 F2 72 40

- 00 01 angir at dette er DUID type 1.
- 00 01 angir at det kommer en MAC-48-adresse til slutt
- 13 10 43 9B angir klokkeslettet målt i sekunder siden 1. januar 2000 UTC
 - I dette tilfellet: 0x1310439B s, 319832987 s, 10.1351038909 år etter 1. januar 2000 UTC, altså 18. februar 2010, kl. 18:29:47 UTC
- 00 26 18 F2 72 40 er MAC-48-adressa for systemet som dette eksempelet er hentet fra
- Type 3 kan se slik ut:
 - 00 03 00 01 00 26 18 F2 72 40
 - 00 03 angir at dette er DUID type 3.
 - 00 01 angir at det kommer en MAC-48-adresse til slutt
 - 00 26 18 F2 72 40 er MAC-48-adressa for systemet som dette eksempelet er hentet fra

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015

153 / 195

DHCPv6

Identity association, IA

- RFC 3315
- Bla, bla, bla

DHCPv6

DHCP Unique Identifier, DUID

- Type 1 er vanlig i Windows, og lagres i Dhcpv6DUID i HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\services\ TCPIP6\Parameters
- Denne verdien må slettes før man lager et image av oppsettet, ellers vil alle maskinene identifisere seg som den samme klienten
- Type 3 er enklere og mer forutsigbart, og er det beste valget for statisk tildeling av IPv6-adresse via DHCPv6, spesielt med tanke på reinstallasion av OS
- Jeg har ikke funnet noen måte å tvinge en bestemt DUID-type i Windows, annet enn å sette Dhcpv6DUID manuelt eller gjennom skript, og naturlig nok restarte Windows etterpå
- Dibbler og Unix-systemer er tradisjonelt langt snillere, og lar oss angi i konfigurasjonen de gangene vi ønsker DUID-LL istedet for DUID-LLT

T. Endrestøl (FSI/IT)

10. mai 2015

DHCPv6

Identity association identifier, IAID

- RFC 3315
- Bla, bla, bla

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 155 / 195 T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015 156 / 195

Del X

Avansert multicast

Avansert multicast

Multicastflaggene

• Flaggene heter ORPT

- (null, err, pe, te)
- Flagget T angir med 0 at adressa er velkjent (definert av IANA), og med 1 at adressa er midlertidig (lokalt definert)
- Flagget P angir med 1 at adressa inneholder et unicast-prefiks og skal følge reglene i RFC 3306
- Flagget R angir med 1 at adressa også inneholder et møtepunkt («rendezvous point») og skal følge reglene i RFC 3956
- Flaggene P og R gjør det enkelt å lage egne multicast-adresser for internt bruk i organisasjonen

Oversikt over del 10: Avansert multicast I

- 67 Multicastflaggene
- 68 Når T er satt til 1
- 69 Når PT er satt til 11
- 60 Når RPT er satt til 111

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 158 / 195

Avansert multicast

Når T er satt til 1

- Adresseformatet er gitt av RFC 4291
- De 12 mest signifikante bitene må beholdes som vist
- Rekkevidden settes til ønsket, lovlig verdi
- De 112 øvrige bitene kan settes fritt
- Eksempel:
 - FF12:DEAD:BEEF:CAFE:0:FACE:BOOC:1
 - En midlertidig, link-local multicast-adresse

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 159 /

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag 10

Avansert multicast

Når PT er satt til 11

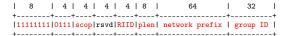
1	8		4	1	4		8		8		6-	4		32		I
+		+-		-+-		-+-		-+-		-+			+			-+
1	111111	11 0	01:	1 s	cop	۱۲	eserve	ed	plen	-1	network	prefix	l gr	oup	ID	ı
+		+-		-+-		-+-		-+-		-+			+			-+

- Adresseformatet er gitt av RFC 3306
- De 12 mest signifikante bitene må beholdes som vist
- Rekkevidden settes til ønsket, lovlig verdi, og rekkevidden skal ikke overskride utbredelsen av det angitte nettverksprefikset
- Feltet «plen» settes til prefikslengden til nettverksprefikset for subnettet ditt, 0 < plen ≤ 64
- Nettverksprefikset er unicast-prefikset for subnettet ditt
- «Group ID» settes i tråd med retningslinjene til RFC 3307

Avansert multicast

Når RPT er satt til 111

- Adresseformatet er gitt av RFC 3956
- De 12 mest signifikante bitene må beholdes som vist
- Rekkevidden settes til ønsket, lovlig verdi, og rekkevidden skal ikke overskride utbredelsen av det angitte nettverksprefikset
- Feltet «RIID» settes til møtepunktets grensesnittidentifikator
 - Feltet «RIID» kan ikke være 0, for dette skaper konflikt med «Subnet-Router Anycast Address» fra RFC 3513
- Feltet «plen» settes til prefikslengden til nettverksprefikset for subnettet ditt, 0 < plen < 64
- Nettverksprefikset er unicast-prefikset for subnettet ditt
- «Group ID» settes i tråd med retningslinjene til RFC 3307

Avansert multicast

Når PT er satt til 11

1	8	-	4	ı	4	1	8	- 1	8	-	64	1	32	- 1
+		-+-		+-		+		+		-+			+	+
11	11111	1 0	011	. s	cop	re	serve	ed	plen	-	network	prefix	group	ID
+		-+-		+-		+		+		-+			+	+

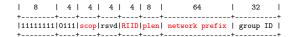
• Eksempler:

- FF3E: 0030: 2001: 700: 1100: 0: 1337: 1337
- Den første adressa er begrenset til internett (global, 48-bit)
- FF38:0030:2001:700:1100:0:1337:1337
- Den andre adressa er begrenset til FSI, gitt at FSI er utgangspunktet (organizational-local, 48-bit)
- FF32:0040:2001:700:1100:3:1337:1337
- Den tredje adressa er begrenset til IT-avdelingen ved FSI, gitt at IT-avdelingen er utgangspunktet (link-local, 64-bit)

Avansert multicast

Når RPT er satt til 111

• Eksempel:

- FF78:0130:2001:700:1100:0:1337:1337
 - Denne adressa er begrenset til organization-local
 - Nettverksprefikset er 2001:700:1100::/48
 - Møtepunktets adresse er 2001:700:1100::1
 - Møtepunktets adresse må konfigureres på et loopbackgrensesnitt i Fagskolens ytterste IPv6-multicast-router
 - interface Loopback1 ipv6 address 2001:700:1100::1/128

ipvo address 2001:700:1100::1/120

Del XI

Konfigurasjon av IPv6

FAGSKOLEN IN N L A N D E T

165 / 195

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015

Konfigurasjon av IPv6

Cisco IOS: IPv6-unicast-routing

- configure terminal
- 2 sdm prefer dual-ipv4-and-ipv6 default (Rekonfigurere TCAM)
- end
- preload
- 6 configure terminal
- ipv6 unicast-routing
- end

Oversikt over del 11: Konfigurasjon av IPv6 I

- **1** Cisco IOS
 - IPv6-unicast-routing
 - IPv6-multicast-routing
 - ACL-er
 - DHCPv6
 - Sperre for fremmed routerannonsering
 - Sperre for falske DHCPv6-servere
 - Kombinert ACL for kantporter

drestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015

Konfigurasjon av IPv6

Cisco IOS: IPv6-unicast-routing

- 1 interface GigabitEthernet0/49
- 2 description Linknett mellom FiG og Uninett/HiG
- one of the state of the s
- 4 ip address 128.39.70.170 255.255.255.252
- ip access-group InetIPv4Inn in
- ip access-group InetIPv4Ut out
- ip pim sparse-mode
- ip igmp version 3
- ipv6 address 2001:700:0:8074::2/64
- u ipv6 nd ra suppress
- ipv6 traffic-filter InetIPv6Inn in
- ② ipv6 traffic-filter InetIPv6Ut out

168 / 195

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 167 / 195 T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015

Konfigurasion av IPv6

Cisco IOS: IPv6-unicast-routing

Default route:

```
ipv6 route ::/0 GigabitEthernet0/49 2001:700:0:8074::1
```

2 Nullroute linknettet, og offisielle og private adresser:

```
ipv6 route 2001:700:0:8074::/64 Null0
ipv6 route 2001:700:1100::/48
                                N11110
ipv6 route FD5C:14CF:C300::/48  Null0
```

3 Statisk routing av returtrafikk til VPN-klientene:

```
ipv6 route FD5C:14CF:C300:A000::/52 Vlan29
2001:700:1100:F002::2
```


Endrestøl (FSI/IT)

10. mai 2015

169 / 195

Konfigurasjon av IPv6

Cisco IOS: IPv6-multicast-routing

- Global konfigurasion:
 - ipv6 multicast-routing
- Begrense utbredelse av intern multicasttrafikk

interface GigabitEthernet0/49

ipv6 multicast boundary scope 8

Bare trafikk med rekkevidde større enn 8 slipper ut på, og inn fra, internett

- 3 Kan du ikke bruke ipv6 multicast boundary scope, så må du bruke ACL-er og sperre for uaktuelle rekkevidder og alle mulige kombinasjoner av flagg! (Bare for å være føre var.)
- Oerfor burde flagg og rekkevidde ha omvendt rekkefølge i multicastadressene, men det toget har forlengst gått ...

Konfigurasion av IPv6

Cisco IOS: IPv6-unicast-routing

- interface Vlan40
- ② description Klasserom 100
- 3 ip address 128.39.194.1 255.255.255.192
- ip access-group Vlan40IPv4InnFra in
- ip access-group Vlan40IPv4UtTil out
- o ip helper-address 128.39.174.42
- ip pim sparse-mode
- ip igmp version 3
- ipv6 address 2001:700:1100:8001::1/64
- ipv6 nd other-config-flag
- ipv6 nd router-preference High
- ipv6 dhcp server offisiell
- ipv6 traffic-filter Vlan40IPv6Infra in
- ipv6 traffic-filter Vlan40IPv6UtTil out

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015

170 / 195

Konfigurasjon av IPv6

Cisco IOS: IPv6-multicast-routing

• Alle flagg og rekkevidde lik 3

```
deny ipv6 any FF03::/16
deny ipv6 any FF13::/16
deny ipv6 any FF23::/16
deny ipv6 any FF33::/16
deny ipv6 any FF43::/16
deny ipv6 any FF53::/16
deny ipv6 any FF63::/16
deny ipv6 any FF73::/16
deny ipv6 any FF83::/16
deny ipv6 any FF93::/16
deny ipv6 any FFA3::/16
deny ipv6 any FFB3::/16
deny ipv6 any FFC3::/16
deny ipv6 any FFD3::/16
deny ipv6 any FFE3::/16
deny ipv6 any FFF3::/16
```

Alle flagg og rekkevidde lik 4

```
deny ipv6 any FF04::/16
deny ipv6 any FF14::/16
deny ipv6 any FF24::/16
deny ipv6 any FF34::/16
deny ipv6 any FF44::/16
deny ipv6 any FF54::/16
deny ipv6 any FF64::/16
deny ipv6 any FF74::/16
deny ipv6 any FF84::/16
deny ipv6 any FF94::/16
deny ipv6 any FFA4::/16
deny ipv6 any FFB4::/16
deny ipv6 any FFC4::/16
deny ipv6 any FFD4::/16
deny ipv6 any FFE4::/16
deny ipv6 any FFF4::/16
```


T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 171 / 195 T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015

172 / 195

Konfigurasjon av IPv6

Cisco IOS: IPv6-multicast-routing

• Alle flagg og rekkevidde lik 5:

```
deny ipv6 any FF05::/16
deny ipv6 any FF15::/16
deny ipv6 any FF25::/16
deny ipv6 any FF35::/16
deny ipv6 any FF45::/16
deny ipv6 any FF55::/16
deny ipv6 any FF65::/16
deny ipv6 any FF75::/16
deny ipv6 any FF85::/16
deny ipv6 any FF95::/16
deny ipv6 any FFA5::/16
deny ipv6 any FFB5::/16
deny ipv6 any FFC5::/16
deny ipv6 any FFD5::/16
deny ipv6 any FFE5::/16
deny ipv6 any FFF5::/16
```

• Alle flagg og rekkevidde lik 6:

```
deny ipv6 any FF06::/16
deny ipv6 any FF16::/16
deny ipv6 any FF26::/16
deny ipv6 any FF36::/16
deny ipv6 any FF46::/16
deny ipv6 any FF56::/16
deny ipv6 any FF66::/16
deny ipv6 any FF76::/16
deny ipv6 any FF86::/16
denv ipv6 anv FF96::/16
deny ipv6 any FFA6::/16
deny ipv6 any FFB6::/16
deny ipv6 any FFC6::/16
deny ipv6 any FFD6::/16
deny ipv6 any FFE6::/16
deny ipv6 any FFF6::/16
```


. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015

015 173 / 195

Konfigurasjon av IPv6

Cisco IOS: IPv6-multicast-routing

• Hadde bare flagg og rekkevidde byttet plass i spesifikasjonen:

```
deny ipv6 any FF30::/12
deny ipv6 any FF40::/12
deny ipv6 any FF50::/12
deny ipv6 any FF60::/12
deny ipv6 any FF70::/12
deny ipv6 any FF80::/12
```

- Dette ville bare gitt 6 regler i ACL-ene
- Det er en sterk kontrast til de 96 reglene som vi må bruke i ACL-ene når vi ikke kan bruke ipv6 multicast boundary scope 8

Konfigurasjon av IPv6

Cisco IOS: IPv6-multicast-routing

• Alle flagg og rekkevidde lik 7:

```
deny ipv6 any FF07::/16
deny ipv6 any FF17::/16
deny ipv6 any FF27::/16
deny ipv6 any FF37::/16
deny ipv6 any FF47::/16
deny ipv6 any FF57::/16
deny ipv6 any FF67::/16
deny ipv6 any FF77::/16
denv ipv6 anv FF87::/16
deny ipv6 any FF97::/16
deny ipv6 any FFA7::/16
deny ipv6 any FFB7::/16
deny ipv6 any FFC7::/16
deny ipv6 any FFD7::/16
deny ipv6 any FFE7::/16
deny ipv6 any FFF7::/16
```

• Alle flagg og rekkevidde lik 8:

```
deny ipv6 any FF08::/16
deny ipv6 any FF18::/16
deny ipv6 any FF28::/16
deny ipv6 any FF38::/16
deny ipv6 any FF48::/16
deny ipv6 any FF58::/16
deny ipv6 any FF68::/16
deny ipv6 any FF78::/16
deny ipv6 any FF88::/16
deny ipv6 any FF98::/16
deny ipv6 any FFA8::/16
deny ipv6 any FFB8::/16
deny ipv6 any FFC8::/16
deny ipv6 any FFD8::/16
deny ipv6 any FFE8::/16
deny ipv6 any FFF8::/16
```


T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015

174 / 195

Konfigurasjon av IPv6 I

Cisco IOS: ACL-er

- configure terminal
- ② ipv6 access-list access-list-name
- deny | permit protocol {source-ipv6-prefix/prefix-length |
 any | host source-ipv6-address} [operator port-number]
 {destination-ipv6-prefix/prefix-length | any |
 host destination-ipv6-address} [operator port-number]
 [dest-option] [dest-option-type value] [dscp value]
 [flow-label value] [fragments] [hbh] [log] [log-input]
 [mobility] [mobility-type value] [reflect access-list-name]
 [routing] [routing-type value] [sequence value]
 [time-range name] [undetermined-transport]

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 175 / 195

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

Konfigurasjon av IPv6 II

Cisco IOS: ACL-er

deny | permit tcp {source-ipv6-prefix/prefix-length | any host source-ipv6-address} [operator port-number] {destination-ipv6-prefix/prefix-length | any | host destination-ipv6-address} [operator port-number] [ack] [dest-option] [dest-option-type value] [dscp value] [established] [fin] [flow-label value] [hbh] [log] [log-input] [mobility] [mobility-type value] [psh] [reflect access-list-name] [routing] [routing-type value] [rst] [sequence value] [syn] [time-range name] [urg]

Konfigurasjon av IPv6 IV

Cisco IOS: ACL-er

- odeny | permit icmp {source-ipv6-prefix/prefix-length | any |
 host source-ipv6-address}
 {destination-ipv6-prefix/prefix-length | any |
 host destination-ipv6-address} [{icmp-type [icmp-code]} |
 icmp-message] [dest-option] [dest-option-type value]
 [dscp value] [flow-label value] [log] [log-input] [mobility]
 [mobility-type value] [reflect access-list-name] [routing]
 [routing-type value] [sequence value] [time-range name]
- evaluate reflexive-access-list-name [sequence value]
- 1 remark comment
- exit
 Husk:
 operator ∈ {gt | lt | neq | eq | range}
 reflect er bare gyldig for permit-regler

Konfigurasjon av IPv6 III

Cisco IOS: ACL-er

deny | permit udp {source-ipv6-prefix/prefix-length | any |
host source-ipv6-address} [operator port-number]
{destination-ipv6-prefix/prefix-length | any |
host destination-ipv6-address} [operator port-number]
[dest-option] [dest-option-type value] [dscp value]
[flow-label value] [hbh] [log] [log-input] [mobility]
[mobility-type value] [reflect access-list-name] [routing]
[routing-type value] [sequence value] [time-range name]

. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 178 / 195

Konfigurasjon av IPv6 V

Cisco IOS: ACL-er

- interface interface-id
- ipv6 traffic-filter access-list-name {in | out}
- end

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 179 / 195 T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 180 / 195

Konfigurasjon av IPv6 VI

Cisco IOS: ACL-er

• Alle IPv6-ACL-er har følgende 5 regler innebygget (eng. implicit) på slutten:

- 1 permit icmp any any nd-na
- 2 permit icmp any any nd-ns
- g permit icmp any any router-advertisement
- opermit icmp any any router-solicitation
- 6 deny ipv6 any any
- Disse reglene tillater Neighbor Discovery, og blokkerer all annen IPv6-trafikk
- Dine egne regler kommer alltid før de 5 reglene over, og kanskje må du kopiere de innebygde reglene og gjøre dine egne justeringer, for eksempel slå på logging av blokkert trafikk

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 181 / 195

Konfigurasjon av IPv6 Cisco IOS: DHCPv6

- ipv6 dhcp pool offisiell
 - dns-server 2001:700:1100:1::3
 - dns-server 2001:700:1100:1::2
 - domain-name fig.ol.no
 - sntp address 2001:700:1100:1::2
 - sntp address 2001:700:1100:1::3
 - sntp address 2001:700:1100:1::4
 - information refresh 0 2
- interface Vlan40
 - ipv6 dhcp server offisiell

Konfigurasjon av IPv6 VII

Cisco IOS: ACL-er

 Ønsker du logging av blokkert trafikk, men vil samtidig ikke blokkere Neighbor Discovery, så må du gjøre slik:

```
1 remark Øvrige regler kommer før denne linja
```

- 2 permit icmp any any nd-na
- 3 permit icmp any any nd-ns
- permit icmp any any router-advertisement
- permit icmp any any router-solicitation
- odeny ipv6 any any log
- 1 remark Her kommer de skjulte, implisitte reglene
- 8 permit icmp any any nd-na
- permit icmp any any nd-ns
- permit icmp any any router-advertisement
- permit icmp any any router-solicitation
- 🚇 deny ipv6 any any

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 182 / 195

IPv6-foredrag

Konfigurasjon av IPv6

Cisco IOS: DHCPv6

- ipv6 dhcp pool ULA
 - dns-server 2001:700:1100:1::3
 - dns-server 2001:700:1100:1::2
 - domain-name fig.netlocal
 - sntp address 2001:700:1100:1::2
 - sntp address 2001:700:1100:1::3
 - sntp address 2001:700:1100:1::4
 - information refresh 0 2
- interface Vlan31
 - ipv6 dhcp server ULA

 T. Endrestøl (FSI/IT)

Konfigurasjon av IPv6

Cisco IOS: DHCPv6

• ipv6 dhcp pool dynamisk-utdeling-vlan60

• address prefix 2001:700:1100:6::/64

• dns-server 2001:700:1100:1::3

• dns-server 2001:700:1100:1::2

• domain-name fig.ol.no

• sntp address 2001:700:1100:1::2

• sntp address 2001:700:1100:1::3

• sntp address 2001:700:1100:1::4

• information refresh 0 2

interface Vlan60

• ipv6 address 2001:700:1100:6::1/64

• ipv6 nd managed-config-flag

• ipv6 nd other-config-flag

• ipv6 nd router-preference High

• ipv6 dhcp server dynamisk-utdeling-vlan60

Γ. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015

185 / 195

Konfigurasjon av IPv6

Cisco IOS: Sperre for falske DHCPv6-servere

- Falske DHCPv6-servere må sperres i kantportene, og det beste er å bruke port-ACL-er:
 - ipv6 access-list sperre-falske-dhcpv6-servere
 - 1 deny udp any eq 547 any
 - permit ipv6 any any
 - interface range GigabitEthernet0/1 48
 - ipv6 traffic-filter sperre-falske-dhcpv6-servere in

Konfigurasjon av IPv6

Cisco IOS: Sperre for fremmed routerannonsering

- Fremmed routerannonsering må sperres i inngående retning på kantporter
- Nyere IOS har egne kommandoer for dette:
 - interface range GigabitEthernet0/1 48
 - ipv6 nd raguard
- Eldre IOS må bruke port-ACL-er for å oppnå det samme:
 - ipv6 access-list sperre-fremmed-RA
 - deny icmp any any router-advertisement
 - 2 permit ipv6 any any
 - interface range GigabitEthernet0/1 48
 - ipv6 traffic-filter sperre-fremmed-RA in

Konfigurasjon av IPv6

Cisco IOS: Kombinert ACL for kantporter

- Kombinert ACL for kantporter
 - ipv6 access-list kantporter
 - deny icmp any any router-advertisement
 - 2 deny udp any eq 547 any
 - g permit ipv6 any any
 - interface range GigabitEthernet0/1 48
 - ipv6 traffic-filter kantporter in

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 187 / 195

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

Konfigurasjon av IPv6

OS-konfig

- De fleste moderne operativsystemer har IPv6-støtte
- Windows 2000 har en eksperimentell IPv6-protokoll, men mangler DNS-oppslag for AAAA
- IPv6 må installeres manuelt i Windows XP og Server 2003
 - DNS-oppslag sendes alltid over IPv4
 - Noe av AD-trafikken sendes alltid over IPv4
 - RDP-server i XP og Server 2003 kan bare bruke IPv4
- IPv6 er påskrudd i Windows Vista, Server 2008 og nyere versjoner
 - DNS-oppslag kan nå sendes over IPv6
 - Nyere Windows kan fint fungere med bare IPv6
- Linux og *BSD har hatt IPv6-støtte i lang tid
- Autokonfig med tilfeldig grensesnittidentifikator er det mest vanlige for skrivebordssystemer
- Manuell konfigurasjon er mest vanlig for serversystemer

T. Endrestøl (FSI/IT)

IPv6-foredrag

10. mai 2015

189 / 195

Konfigurasjon av IPv6 OS-konfig

- *BSD:
 - ifconfig navn-på-grensesnitt inet6 IPv6-adresse prefixlen prefikslengde
 - route add -inet6 default routerens-IPv6-adresse
- Eksempel:
 - ifconfig em0 inet6 2001:700:1100:8001::1337 prefixlen 64
 - route add -inet6 default 2001:700:1100:8001::1
- Vanligvis lagres slike innstillinger permanent, for eksempel i /etc/rc.conf
 - ifconfig_em0_ipv6="inet6 2001:700:1100:8001::1337 prefixlen 64"
 - ipv6_defaultrouter="2001:700:1100:8001::1"

Konfigurasjon av IPv6

OS-konfig

- Windows:
 - netsh interface ipv6 set address "navn-på-grensesnitt" IPv6-adresse
 - netsh interface ipv6 set route ::/0
 "navn-på-grensesnitt" routerens-IPv6-adresse
- Eksempel:

T. Endrestøl (FSI/IT)

- netsh interface ipv6 set address "Lokal tilkobling" 2001:700:1100:8001::1337
- netsh interface ipv6 set route ::/0 "Lokal tilkobling" 2001:700:1100:8001::1
- Konfigurasjon gjennom grafisk grensesnitt i «Kontrollpanelet» er også mulig

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 190 / 195

Del XII

Noen RFC-er om IPv6

IPv6-foredrag

192 / 195

10. mai 2015

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 191 / 195

Oversikt over del 12: Noen RFC-er om IPv6 I

63 Noen RFC-er om IPv6

F. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 193 / 195

Noen RFC-er om IPv6

- Autokonfigurering av adresser: RFC 4862
- Tilfeldig grensesnittidentifikator: RFC 4941
- Prefiks-baserte multicastadresser: RFC 3306, RFC 3956 og RFC 4489
- IPsec: RFC 4301, RFC 4302, RFC 4303, RFC 4304, RFC 4307, RFC 4308, RFC 4309, RFC 4312, RFC 4835 og RFC 5996
- For programmerere av nettverksprogrammer: RFC 3493, RFC 3542 og RFC 4038
- Grunnleggende krav til IPv6-routere hos sluttbrukere (CER): RFC 7084

Noen RFC-er om IPv6

 IPv6-spesifikasjon: RFC 2460, RFC 5095, RFC 5722, RFC 5871, RFC 6437, RFC 6564, RFC 6935 og RFC 6946

ICMPv6: RFC 4443 og RFC 4884

• Neighbor Discovery: RFC 4861, RFC 5942 og RFC 6980

• Krav til IPv6-noder: RFC 6434

• Path MTU: RFC 1981

 DHCPv6: RFC 3315, RFC 3319, RFC 3633, RFC 3646, RFC 3736, RFC 4361, RFC 5494, RFC 6221, RFC 6422, RFC 6644 og RFC 7083

• Overføring av IPv6-pakker over Ethernet: RFC 2464 og RFC 6085

• Adressearkitektur: RFC 4291, RFC 5952 og RFC 6052

• Unicastadresser: RFC 3587

• ULA: RFC 4193

T. Endrestøl (FSI/IT) IPv6-foredrag 10. mai 2015 194 / 195